

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

SOVJETSKO-AMERIŠKI ODNOSI

Obetajoča mnenja in upi

Izmenjava delegacij med ZDA in ZSSR v minulem letu je bila važen činitelj za zboljšanje razumevanja med obema ljudstvom

Moskva, 25. dec. (Tanjug). Sovjetska agencija TASS je objavila pregled svojega dopisnika iz New Yorka o sovjetko-ameriških odnosih v letu 1960. V pregledu je rečeno: »Ameriško ljudstvo iskreno teži po miru in ureditvi neurejenih vprašanj s Sovjetsko zvezo in če bo nova ameriška vlada sklenila ubrati bolj realistično smer, se bo nedvomno lahko naslonila na močno podporo ameriškega ljudstva.«

V pregledu je rečeno, da so se sovjetko-ameriški odnosi letos poslabšali, da pa je slika svetlejša, če se spustimo s »hladnih višin ameriške visoke politike«. Nenehna izmenjava delegacij med ZDA in Sovjetsko zvezo — pravi dopisnik TASS iz New Yorka — je bila važen činitelj za zboljšanje medsebojnega razumevanja med obema ljudstvom.

Letos so obiskale ZDA delegacije sovjetskih železničarjev, strokovnjakov za promet, letalstvo, gradbeništvo in kmetijstvo. V ZDA se je mudila tudi vrsta sovjetskih fizikov, atomistov, medicinskih strokovnjakov in pisateljev, medtem ko so podobne delegacije ZDA obiskale Sovjetsko zvezo. Pregled poudarja dva važna dogodka v sovjetko-ameriških odnosih v tem letu: potovanje ameriške sindikalne delegacije v Sovjetsko zvezo — prvo po mnogih letih — ter nedavno konferenco sovjetskih in ameriških javnih delavcev v New Hampshireu.

Pregled posebej poudarja,

da je ministrski predsednik Hruščev, ko je čestital senatorju Kennedyju ob izvolitvi za predsednika ZDA, izrazil upanje, da bodo v času Kennedyjevega predsednikovanja odnosi med obema državama prišli na tista tista, na katerem so bili za časa Franklina Roosevelta. Sovjetski premijer je poudaril, da bi to ustrezalo bistvenim koristim ne samo ljudstva ZDA in Sovjetske zveze, ampak tudi vsega človeštva, ki želi, da bi bila odvrnjena nevarnost nove vojne. Na koncu pregleda je rečeno, da je sam novi predsednik Kennedy ob neki priložnosti izjavil, da je mirna izgladitev sovjetko-ameriških nesoglasij največja želja ameriškega ljudstva.

Macmillan pripravlja konferenco zahodnih šefov vlad

London, 25. dec. (AFP). Kakor piše današnji konservativni »Sunday Express«, pripravljala predsednik britanske vlade Macmillan konferenco vlad zahodnih držav, ki bi bila posvečena obravnavanju gospodarskih problemov. Na konferenci, ki bi bila sklicana potem, ko bo novi ameriški predsednik Kennedy prevzel dolžnost, naj bi se zahodne države, kakor piše »Sunday Express«, zoperstavile »gospodarski ofenzivi vzhodnoevropskih držav v nerazvitih deželah Južne Amerike, Afrike in Daljnega vzhoda. Poleg tega sodi list, da bo britanski premijer skušal doseči povečanje zahodno-nemških in italijanskih investicij v nerazvitih deželah.

Prepoved jedrskih poskusov

nudi največje možnosti za sporazum med Mosko in Washingtonom

Washington, 25. dec. Vprašanje prepovedi poskusov z jedrskim orožjem nudi največje možnosti za sporazum med Mosko in Washingtonom, poudarja agencija Associated Press, ko omenja bodočo politiko nove izvoljene predsednika ZDA Kennedyja glede razorožitve.

Zenevski razgovori o prepovedi jedrskih poskusov se bodo nadaljevali 7. februarja, samo 18 dni potem, ko bo novi ameriški predsednik prevzel dolžnost. Zato se bo, kakor naglašajo, nova ameriška administracija znašla pred zelo resnimi mednarodnimi vprašanji. Agencija omenja izjavo Kennedyja med volilno kampanjo, da gleda pozitivno na prizadevanja, da bi prišlo s Sovjetsko zvezo do sporazuma, ki bi prepovedal poskuse z jedrskim orožjem.

Ne glede na to, kar je Kennedy rekel v volilni kampanji, pa se tukajšnji funkcionarji strinjajo v tem, da bo prva naloga predsednika ZDA proučiti vse informacije, ki jih bo dobil predsednik, in priložnosti glediščem novega šefa State Departmenta in drugih visokih osebnosti nove administracije. Kar zadeva ta gledišča, Associated Press navaja mnenja v State Departmentu, ki naglašajo, da morajo ZDA nadaljevati poskuse za dosego sporazuma s Sovjetsko zvezo. Pristaši tega stališča pravijo, da je prišel skrajni čas za razorožitev. To

PO TROJNEM SESTANKU V CONAKRYJU

Unija Gane, Gvineje in Malija

Predsedniki Kvame Nkrumah, Sekou Toure in Modibo Keita so se dogovorili o skupni gospodarski in finančni politiki

CONAKRY, 25. dec. (Reuter). V Conakryju so izdali uradno sporočilo o ustanovitvi unije treh držav zahodne Afrike — Gane, Gvineje in Malija. Sporočilo so podpisali predsedniki Kvame Nkrumah (Gana), Sekou Toure (Gvineja) in Modibo Keita (Mali).

V uradnem sporočilu o ustanovitvi nove unije je govora o dveh posebnih odborih, katerih naloga bo proučiti praktične ukrepe za dosego dveh ciljev — skupne gospodarske in finančne politike. Unija bo imela tudi skupna diplomatska

predstavništva v tujini.

Predsedniki so se sporazumeli o skupnih sestankih vsake tri mesece — dvakrat v Akri (Gana) in po enkrat v Conakryju (Gvineja) in Bamakou (Mali).

Predsedniki Gane, Gvineje in Malija so obodoli grupiranje afriških držav na podlagi jezika kolonialnih sil. Nadalje so izrazili obžalovanje zaradi stališča šefov nekaterih afriških držav, ki ustvarjajo nevarnost za afriško enotnost in krepijo neokolonializem. Prav tako so izrazili obžalovanje zaradi neizpolnjevanja sklepov Varnostnega sveta o Kongu. Republika Mali se je pridružila deklaraciji, ki sta jo že prej objavili Gana in Gvineja. Šefi treh držav so sklenili udeležiti se konference o Kongu ki bo v Maroku.

Gana, Gvineja in Mali so bile že sedaj vezane s posebnimi sporazumi. Obstajala je tudi unija med Gano in Gvinejo.

sporazum o ustanovitvi skupnega parlamenta med Gano in Malijem. Gvineja in Mali pa sta izmenjala stalne predstavnike v rangu ministrov.

Gana je postala samostojna 6. marca 1957, za republiko pa se je proglasila 1. julija istega leta. Gvineja je razglasila neodvisnost oktobra 1958, potem ko je sklenila izstopiti iz Francoske skupnosti. Republika Mali, prej Francoski Sudan, je bila skupaj s Senegalijo v Federaciji Mali, avgusta letos pa je Senegalija zapustila federacijo in je bivši Francoski Sudan prevzel ime Republike Mali.

Gana, Gvineja in Mali imajo skupaj okoli 10 milijonov

Sekou Toure

prebivalcev. Mali in Gvineja imata skupno mejo, obe pa sta ločeni od Gane z Gornjo Volto in Slonoškočeno obalo.

Državna posestva v Indiji

naj bi prispevala k povečanju kmetijske proizvodnje in vplivala na razvoj zadrugištva

New Delhi, 25. dec. (Tanjug). Osrednja indijska vlada je sprejela sklep, da bo v vsaki državi ustanovila nekaj državnih kmetijskih posestev, ki bodo pod nadzorstvom ministristva za kmetijstvo osrednje vlade. Minister za kmetijstvo dr. Pundžab Rao Dežmuk je izjavil, da je sovjetska vlada izrazila pripravljenost pomagati pri tem.

Ko je govoril o teh državnih posestvih, je minister Dežmuk rekel, da bi vsako posestvo merilo 10 do 15.000 juter in da bi se pri obdelovanju posluževali sodobnih sredstev in znanstvenih metod. Državna kmetijska posestva naj bi prispevala ne le k povečanju kmetijske proizvodnje, temveč naj bi vplivala tudi na razvoj zadrugištva v indijski vasi. Zdej je v vsej Indiji, samo nekaj sto zadrug raznih tipov za skupno obdelavo zemlje.

V prvi polovici januarja bo v Kalkuti velik kmetijski sejem, na katerem bo sodelovala tudi Sovjetska zveza. Na sejmu bodo razstavljeni številni kmetijski stroji iz ZSSR, ki jih bodo potem odkupili in izročili državnim kmetijskim posestvom.

Delhi, 25. dec. (Tanjug). Minister za kmetijstvo in prehrano centralne indijske vlade S. K. Patil je izjavil, da bo letošnja kmetijska proizvodnja v Indiji dosegla rekordno kmetijsko napada na Pearl Harbour.

CK ZSSR se bo sestal 10. januarja

Moskva, 25. dec. TASS poroča, da se bo Centralni komitej Komunistične partije ZSSR sestal 10. januarja v Moskvi.

Vseafriški kongres žena v Adis Abebi

Adis Abeba, 25. dec. (AP). Vseafriški kongres žena, ki je zasedal v Adis Abebi, je po zval vlade vseh afriških držav, naj omogočijo ženskam, da bi se bolj udeleževale v javnem življenju. Kongres se je zavezal za ustanovitev vseafriškega združenja žena, za večjo tehnično pomoč in drugo pomoč od OZN ter je predlagal vladam afriških držav, naj proučijo možnost, da bi bile ženske imenovane za članice delegacij v OZN.

Kongresa se je udeležilo 36 delegatov iz številnih afriških držav in področij. Tega prvega zborovanja afriških žena so se udeležile tudi predstavnice nekaterih ameriških in evropskih držav ter predstavnice UNESCO in drugih mednarodnih organizacij.

Tako je na treningu v Planici skakal lanski mladinski srednje-evropski prvak Oto Giacomelli

(Foto: S. Bistič)

Karamanlis o grškem gospodarstvu

Atene, 25. dec. (Tanjug). Grški premijer Karamanlis je izjavil, da bo država prihodnje leto vložila v gospodarsko izgradnjo dežele 5 milijard drahem, kar je za 25 odst. več od letošnjih proračunskih investicij. Karamanlis je rekel, da je bilo v Grčiji zadnjih 5 let zabeleženo pomembno povečanje narodnega dohodka, ki naj bi letos dosegel višino 80 milijard drahem. O življenjskih stroških v Grčiji, ki so v preteklem letu narasli za okoli 11 odst., je grški premijer izrazil mnenje, da je zvišanje cen manjše kakor v drugih gospodarsko bolj razvitih zahodnih deželah.

V Gvatemali nadalje vre

kljub drastičnim ukrepom generala Ydigorasa

Havana, 25. dec. (Tanjug). Bivši predsednik Gvatemale Jacobo Arbenz je izjavil novinarjem, da ni daleč čas, ko bo njegova domovina osvobodjena diktature in gospostva tujega monopola.

Ob tej priložnosti se je bivši predsednik te srednjoameriške republike vzdrlžal določenih izjav o sedanjem vrenju v Gvatemali, vendar je odločno poudaril, da »umetno vsiljeni režim generala Ydigorasa ne more dolgo trajati«.

Jacobo Arbenz, katerega vlada je bila žrtev vojaške intervencije leta 1954, živi v Havani od julija lani na čelu politične emigracije kot gost vlade Fidela Castra. Svoje prve intervjuje je dal kubanskim in mehiškim novinarjem po nedavni zaroti v Gvatemali, ki je resno omajala moč in prestiž vladavine generala Ydigorasa.

Po poročilih, ki prihajajo iz Havane, nadaljuje general Ydigoras z drastičnimi ukrepi proti prebivalstvu petih pokrajin Gvatemale, kjer je sredi novembra prišlo do vstaje. Po zamenjavi ministrov za vojsko in policijo je zakon o obsednem stanju ostal v veljavi v teh petih pokra-

PRED KONFERENCO AMERIŠKIH DRŽAV

Neporavnani računi

Ekvador zahteva vrnitev ozemlja, ki je bilo svojčas dodeljeno Peruju

Havana, 25. dec. (Tanjug). Vlada ekvadorskega predsednika Ibarre je, kakor so uradno sporočili v Quito, storila vse potrebne tehnične priprave za 11. medameriško konferenco, ki je napovedana za 1. marec prihodnjega leta v prestolnici te latinsko-ameriške republike. Konferenci pripisujejo izjemen pomen tako zaradi stalne napetosti na področju Karibskega morja kakor tudi zaradi potrebe, da bi proučili vrsto drugih problemov in delikatnih vprašanj:

V nekaterih ameriških prestolnicah, predvsem pa v Washingtonu, z nezaupanjem gledajo na možnost, da bi se ta

najvišji forum organizacije ameriških držav sestal v glavnem mestu Ekvadorja.

Predsednik Ibarra je namreč zavrnil nedavni pritisk ZDA, Brazilije, Argentine in Čila, naj umakne zahtevo po reviziji pakta iz Rio de Janeira iz leta 1942, po katerem je bilo nad 770.000 kvadratnih metrov ozemlja te republike priključeno Peruju. ZDA, Brazilija, Argentina in Čile — kakor so sklenili v Rio de Janeiru — jamčijo izpolnjevanje tega sporazuma, ki je bil sprejet po invaziji perujskih vojaških sil na ozemlje Ekvadorja. Ko je 1. septembra letos prevzel dolžnost predsednika, je Ibarra sporočil, da njegova vlada ne priznava pakta, s katerim je bila »uzakonjena pravica močnejšega« in ki je Ekvadorju vzel skoraj tri četrtine njegovega ozemlja. To stališče Ibarre je izzvalo odločno reakcijo v Lima in je perujska vlada ponovno začela s demonstracijami vojaške sile na demarkacijski črti za Ekvadorjem.

Stiri države, ki jamčijo izvajanje omenjenega pakta, so nedavno s skupno noto opozorile Ibarro, da njegove zahteve »niso v skladu z normami mednarodnega prava«. V Quito so na to odgovorili, da se bo vlada obrnila na Združene narode in zahtevala podporo držav izven ameriškega kontinenta v prizadevanjih, da bi popravili vsiljeno teritorialno razdelitev, ki je bila nekoč obrazložena »s potrebo pomiritve na kontinentu zaradi ja-

Stavka v Belgiji se nadaljuje

Bruselj, 25. dec. (AFP). Polložaj v Belgiji, kjer že šesti dan traja splošna stavka, se tudi danes ni spremenil. Zaradi praznika ni prišlo do nobene solidarnosti s stavkajočimi, vendar so v mnogih mestih, zlasti v jugovzhodnih delih dežele, manifestirali za stavkovno gibanje.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- Str. 2 — Ne »mimaj« in »vija«, pač pa kolektiv
- Str. 3 — Zakaj mimo proizvajalcev?
- Str. 4 — Obisk pri vrhunskih smučarjih
- Str. 5 — Kegljanje, košarka

VREME

Stanje: Področje nizkega zračnega pritiska z jedrom nad južnim Jadranom dovaja nad naše kraje vzhodno zračne tokove. Hladen zrak v višinah zajema vso Srednjo Evropo, Balkan in Sredozemlje. Napoved: Ponoči deloma jasno, podnevi zmerno oblačno vreme. Zjutraj po kotlinah megla in nizka oblačnost. Temperatura ponoči med -6 in -1, na Gorenjskem do -9, v Primorju 3. Celz dan malo nad 0, v Primorju 7.

PO PLENUMU OKRAJNEGA SINDIKALNEGA SVETA NOVO MESTO

NE „MI“ IN „VI“, PAČ PA KOLEKTIV

Plenum Okrajnega sindikalnega sveta Novo mesto je bil namenjen oceni vloge sindikatov pri razvijanju delavskega samoupravljanja in še nekaterim drugim problemom. Ugotovili so, da je bila politična vloga sindikata vse leto očita zlasti pri volitvah novih delavskih svetov in upravnih odborov, pri uvažanju nagajevanja po učinku in nastajanju obratnih delavskih svetov. Kadrovska sestava delavskih svetov in upravnih odborov je znatno bolj kot prejšnja. Zlasti je v teh organih več žensk in mladih proizvajalcev.

Plenum se je zlasti zadržal na možnostih nadaljnje krepitve delavskega samoupravljanja. Poudaril je, da je potrebno na tej poti hitreje odpravljati razne ovire, ki se pojavljajo v različnih oblikah. Ena od slabosti v krepitvi delavskega samoupravljanja je obveščanje kolektiva. Po posameznih podjetjih je obveščanje članov kolektiva o sklepih organov samoupravljanja in problemih podjetja na sploh zelo različno. Nekaj večjih podjetij ima svoj časopis. Vendar pa tovarniški časopisi obveščajo kolektiv dostikrat prepozno ali pa pišejo samo v izveščilih o problemih, ki sta jih obravnavala organa samoupravljanja. Večina obveščanja v kolektivih v taki ali drugačni obliki je samo sprejetih sklepov, ko kolektiv nima več možnosti vplivati na odločanje.

Na plenumu so poudarili, da je treba pisano razlago, kjer je le možno, zamenjati z živo besedo. Člani organov samoupravljanja so stalno med kolektivom in imajo za to dovolj priložnosti, da se z njim posvetujejo o vseh zadevah podjetja. Slabost, ki se pojavlja tu in tam in na katero je opozorila tudi okrajna konferenca ZKS, je ozek krog ljudi, ki razpravljajo in odločajo o zadevah vsega podjetja. Plenum je obsodil pojave, ko razne »trojke« in »četvorke«, ki jih sestavljajo predstavniki sindikata, Zveze komunistov, upravne odbora in direktor sprejemajo sklepe, ki spadajo v pristojnost vsega kolektiva. Po navadi eden od teh na seji

delavskega sveta predlaga sklep, ostali ga podprejo, člani DS pa zanj glasujejo, meneč, da je predlog osvojen od navedenih organizacij in upravnega odbora. Druga slabost je, ko pridejo vodilni uslužbenci podjetja pred organ delavskega samoupravljanja s svojimi stališči in predlogi o važnih zadevah podjetja, češ, mi smo za ta predlog, ki smo ga izdelali, vi pa o njem odločate. Razumljivo, da organi samoupravljanja težko izrazijo svoje mnenje, če poprej niso o tem temeljito seznanjeni. Tako se je n. pr. lahko zgodilo v opelkarni Zalog, da se je kolektiv strinjal z raznimi mahinacijami, ker ni vedel, da grede to v breme osebnih dohodkov vsakega člana. Proti takim in podobnim pojavom bodo sindikati v bodoče še odločneje nastopili.

Razdeljevanje osebnih dohodkov na osnovi vloženega dela je letos dosegel znaten napredek. Medtem ko je bilo lani plačanih po učinku 41 od-

stotkov vseh del, se je to letos zvišalo na 63 odstotkov. Se vedno pa so v tem še znatne možnosti. V sedmih podjetjih so bili letos izvoljeni obratni delavski sveti. Sindikati se bodo zavzeli za ustanavljanje obratnih delavskih svetov in v drugih podjetjih, kjer pa tudi za večje pristojnosti obratnih delavskih svetov v delitvi ustvarjenega dohodka, planiranju, investicijah in pod. To narekujejo dosedanje izkušnje in potrebe nadaljnjega jačanja delavskega samoupravljanja.

Važno vlogo pri zbliževanju kolektivov in komun bi morali imeti zbori proizvajalcev. Le-ti so bili dosedaj prava redkost, kar v bodoče ne bi smelo biti. Kolektivi se bodo takrat čutili del komunice, ko bodo do podrobnosti seznanjeni z njenimi problemi in načrti.

Zaključki plenuma OSS so usmerjeni na odpravljanje vseh ovir na poti nadaljnjega jačanja delavskega samoupravljanja in poudarjajo, da podjetje ne morejo predstavljati in upravljalci posamezniki ali skupnice, pač pa celoten kolektiv, ki edini o vsem tudi odloča. Letošnji dosežki v krepitvi delavskega samoupravljanja so dobra osnova za nadaljnjo rast te največje pridobitve delovnih ljudi pri nas. V ta namen je potrebno

nenehno obveščanje vseh članov kolektiva o vseh problemih, potrebno se je o vsem posvetovati, iskati mnenje in predloge pred vsako odločitvijo. Mnogo kje bo treba zamenjati tudi pravilnike podjetij, ki so zastareli in ne ustrezajo več današnjemu razvoju delavskega samoupravljanja. Zaključke plenuma Okrajnega sindikalnega sveta bodo dobile vse sindikalne podružnice, kar jim bo koristno služilo na bližnjih občnih zbiorih in celotnem delu.

P. Romanič

Jubilejni zbornik ljudskega pesništva iz revolucije in izgradnje

Beograd, 25. dec. (Tanjug). Etnografski inštitut Srbske akademije znanosti in umetnosti je izdal zbornik, posvečen 40-letnici ZKJ, v katerem je obdelana ljudska pesem iz časa NOB in izgradnje socializma v naši državi. Knjiga je istočasno tudi zbirka znanstvenih del z edinstvenega etnografskega področja, ki obsega pričevanje antropo-geografskih in etnoloških sprememb kot posledice osvobodilne vojne, ljudske revolucije in socialistične graditve v Jugoslaviji. Pri tej jubilejni izdaji je sodelovalo več kot 20 avtorjev.

Skupščina filmskih delavcev

Beograd, 25. dec. (Tanjug). Struktura domače kinematografije in odnosi v filmski proizvodnji so bili glavni predmet razprave na letni skupščini Združenja filmskih delavcev Srbije, ki je bila danes v Beogradu. Prav tako je bilo govora tudi o strokovnem usposabljanju filmskih delavcev, ki postaja vse bolj pereča, saj je za prihodnje leto v načrtu snemanje 34 igranih in 260 dokumentarnih filmov. Na skupščini so tudi ugotovili, da je domači igrani film v naših kinematografih postal enakovreden tekmovalni filmom in da zanimanje, ki ga kaže občinstvo za domače filmske stvaritve, priča o novem družbenem položaju jugoslovanske kinematografije.

Zvišana cenitev pridelka koruze in krompirja

V Sloveniji smo letos pridelali na hektar povprečno 28,7 metrskega stota koruze in 178 metrske stotov krompirja

V Sloveniji smo letos pridelali na hektar povprečno 28,7 metrskega stota koruze in 178 metrske stotov krompirja.

Zvezni zavod za statistiko je pravkar objavil drugo cenitev letošnjega pridelka poznih posevkov po stanju ob koncu oktobra. V primeri s prvo cenoitvijo v avgustu so ocenjene količine pridelkov v glavnem zvišane. Tako je zlasti zvišana cenitev pridelka koruze od prvotnih 596.000 na 612.000 vagonov, kar je sicer za 8 odstotkov manj kakor lani, ko smo imeli rekordni pridelok, vendar znatno več kakor v vseh prejšnjih povojnih letih zlasti do leta 1957, ko se je pridelok koruze gibal med 150.000 in 400.000 vagonov letno.

V državnem povprečju smo letos pridelali 23,8 metrskega stota koruze; če pa upoštevamo le pridelke heterozne koruze, dobimo celo povprečni hektarski donos 38,8 stota.

Slovenija prideluje sicer razmeroma manj koruze, vendar je letos dosegla doslej največji pridelok 12.100 vagonov, kar je še enkrat več, kakor je znašal povprečni pridelok v povojnem desetletju. Hkrati smo v Sloveniji zabeležili doslej največji hektarski donos pri krompirju, namreč 28,7 stota (pri heterozni krompirju 42,6). Večji hektarski donos kakor Slovenija je dosegla le še Vojvodina, namreč 32,5 stota oz. 43,3 stota pri heterozni krompirju.

Tudi cenitev pridelka krompirja je zvišana od 294.000 na 316.000 vagonov nasproti 276 tisoč vagonov v lanskem letu. Ocenjeni pridelok krompirja v Sloveniji je pri tem zvišan

vagonov, kar je sicer za 8 odstotkov manj kakor lani, ko smo imeli rekordni pridelok, vendar znatno več kakor v vseh prejšnjih povojnih letih zlasti do leta 1957, ko se je pridelok koruze gibal med 150.000 in 400.000 vagonov letno.

V državnem povprečju smo letos pridelali 23,8 metrskega stota koruze; če pa upoštevamo le pridelke heterozne koruze, dobimo celo povprečni hektarski donos 38,8 stota.

Slovenija prideluje sicer razmeroma manj koruze, vendar je letos dosegla doslej največji pridelok 12.100 vagonov, kar je še enkrat več, kakor je znašal povprečni pridelok v povojnem desetletju. Hkrati smo v Sloveniji zabeležili doslej največji hektarski donos pri krompirju, namreč 28,7 stota (pri heterozni krompirju 42,6). Večji hektarski donos kakor Slovenija je dosegla le še Vojvodina, namreč 32,5 stota oz. 43,3 stota pri heterozni krompirju.

Tudi cenitev pridelka krompirja je zvišana od 294.000 na 316.000 vagonov nasproti 276 tisoč vagonov v lanskem letu. Ocenjeni pridelok krompirja v Sloveniji je pri tem zvišan

vagonov, kar je sicer za 8 odstotkov manj kakor lani, ko smo imeli rekordni pridelok, vendar znatno več kakor v vseh prejšnjih povojnih letih zlasti do leta 1957, ko se je pridelok koruze gibal med 150.000 in 400.000 vagonov letno.

V državnem povprečju smo letos pridelali 23,8 metrskega stota koruze; če pa upoštevamo le pridelke heterozne koruze, dobimo celo povprečni hektarski donos 38,8 stota.

Spremembe v zdravstvenem zavarovanju

BEograd, 25. dec. (Tanjug). V zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbencev so predvidene spremembe, ki bodo zagotovile širšo zdravstveno zaščito in pravilnejše izkoriščanje sredstev, namenjenih za te potrebe. K boljši zaščiti je prispevala tudi nova organizacija zdravstvene službe, zlasti se pravica zavarovancev, da svobodno izbirajo zdravnika in zdravstveno ustanovo.

V zdravstveni zaščiti našega prebivalstva so bili doslej doseženi dobri rezultati. Pri socialno zavarovanih osebah je smrtnost padla na okrog 0,6% letno. Jugoslovani žive danes

povprečno 12 do 15 let dlje kot pred vojno. Predvideno je širše izvajanje preventivnih ukrepov in razpravlja se o možnosti, da bi jih podprli s sredstvi iz skladov zdravstvenega zavarovanja. Med drugim obstoji tudi predlog, da bi zavarovancem, ki se zdravijo v bolnišnicah in podobnih zdravstvenih ustanovah, povečali nadomestilo, ki ga prejema namesto plače. Istočasno je treba skrbeti za racionalnejše izkoriščanje sredstev za zdravljenje.

Zaradi tega bodo samoupravni organi skladov zdravstvenega zavarovanja določali način in obseg zaščite. Ti organi bodo v skladu z razpoložljivimi sredstvi v svojih pravilnikih odredili, v kolikšni meri lahko zavarovane izkoriščajo zdravstveno zaščito na račun sklada in v katerem primeru bo moral sam prevzeti del stroškov.

Opozoriti je treba tudi na potrebo, da delovni kolektivi gospodarskih in drugih organizacij s svojimi sredstvi prispevajo k izboljšanju pogojev zdravstvene zaštite svojih članov. Njihova naloga bi bila lahko zlasti pomembna pri izvajanju preventivnih ukrepov.

KNJIGE

Paul Vialar, MORSKA ROŽA, ppl. 200 din; Jerzy Andrzejewski, PEPEL IN DIAMANT, ppl. 300 din; Marjan Kozina, O ČLOVEKOV DEJAVOSTI, ppl. 100 din. KUPITE v naročninskem oddelku »DELO«, Ljubljana, Titova cesta št. 5.

Dedek Mraz prinaša ljubljanskim otrokom obilo presenečenj in zabave: po ulicah se prižigajo novoljetna znamenja, v izložbah vabijo igrače, čez noč so zrasla naselja pisanih stojnic, vrste se razne predstave. V tem prazničnem življu tudi otroci sami pridno sodelujejo, a ne samo za kratek čas, temveč tudi zato, da bi pokazali, kaj so se v minulem letu lepega naučili. Mali plesalci iz skupine za izrazni ples, ki deluje v okviru Pionirske knjižnice, so že ponovno nastopili v Operi in s posrejenimi plesnimi prizori, v katerih so upodobili otroški domišljij svet, počeli obilno odobravanje pri svojih vrstnikih.

Akademijski zbornik ob 40-letnici ZKJ

BEograd, 25. dec. (Tanjug). Oddelček za družbene vede Srbske akademije znanosti je v zadnji številki svoje revije »Glas« objavil več prispevkov, ki so posvečeni proslavi 40-letnice Zveze komunistov Jugoslavije. »Glas« prinaša študijo akademika dr. Dušana Nedeljkovića o revolucionarni Ognjanu Prici, njegovi borbeni osebnosti in publicistični dejavnosti, ki jo je navdihovala marksistična misel. Dušan Zivković piše o partijski organizaciji v enotah narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije, Tihomir Prodanović pa obravnava idejno-pedagoške in metodično-didaktične karakteristike nekaterih publikacij iz časa NOB. Vsa ta znanstvena dela so bila predložena na sestankih oddelka v jubilejni letu 1959. Razen prispevkov, ki so neposredno vezani na jubilej ZKJ, prinaša revija tudi druge pomembne razprave in članke.

Nagrada »Forum«

NOVI SAD, 25. dec. (Tanjug). Nagrado novosadskega časopisa »založniškega podjetja« »Forum«, ki jo podeljujejo vsako leto za najboljši umetniško delo, nastalo v vojvodinskih stekarskih kolonijah, je letos dobil slikar Jozef Ad. Nagrada v znesku 100.000 din mu je bila dodeljena za sliko »Spomin na R. Prediča«.

V Beograd je dopotovala druga skupna enajstih preživelih mornarjev z jugoslovanskega tankerja »Petar Zoranić«, ki ga je zadela tragična nesreča v bosporški ožini. Enega izmed njih, Josipa Božića z Reke, je na zemunskem letališču pričakala devetletna hčerka Biserka.

Prva vožnja ladje »Jesenice«

BEKA, 25. dec. (Tanjug). Ladjedelnica »3. maj« je izročila danes Jugoslovanski linijski plovbi novo ladjo »Jesenice«, ki ima 10.500 ton nosilnosti in ki je poleg »Trebinja« najhitrejša in najmodernejša enota naše trgovske mornarice. Po slovesni predaji je ladja »Jesenice« zaplula iz ladjedelniškega pristanišča po Kvarnerskem zalivu.

Motorna ladja »Jesenice« sodi med najmodernejša linijske ladje na svetu. Zgrajena je posebej za plovbo na progi Jadran-Zdržene države Amerike in bo skupaj s »Trebinjem« ter z ladjo »Primorje«, ki bo dograjena januarja, vzdrževala najhitrejšo zvezo na tej relaciji. Po od Reke do New Yorka bo opravila v vsega 13 dneh.

Pri gradnji ladje so izkoristili vse najnovejša dosežke ladjedelništva. Ladijska skladišča imajo posebne naprave za reguliranje vlage in ventilacijo. V prostorih za posadko in potnike, ki imajo na razpolago 12 postelj, je uvedena klimatizacija. Razen tega ima ladja posebno skladišče za prevoz lahko pokvarljivih blaga in prostor za prevoz rastlinskih olj.

»Jesenice« poganja motor, ki ga je po licenci Sulzer izdelala

Letalski potniški promet tudi pozimi

LJUBLJANA, 25. dec. Potniška letala JAT so doslej na redni letalski progi vozila le v sezoni od 1. aprila do 1. novembra. Zaradi vse večjega zanimanja potnikov za letalski promet in boljše in hitrejšo povezavo med republikami centri FLRJ, so se pri JAT odločili, da podaljšajo redno obratovanje potniških letal na relaciji Ljubljana-Zagreb-Beograd in obratno tudi v zimski sezoni.

V ugodnih vremenskih pogojih bodo potniška letala na tej progi pristajala na ljubljanskem letališču, v nasprotnem primeru pa v Zagrebu. Kadar potniško letalo zaradi slabih vremenskih razmer ne bo pristajalo v Ljubljano, bodo potniki (če jih bo več kot pet) s posebnim avtobusom odpeljali v Ljubljano oziroma iz Ljubljane v Zagreb. V ta namen so kupili nove moderne avtobuse. Če bo v Ljubljani ali Zagrebu manj kot pet potnikov (kadar potniško letalo v smeri Zagreb-Ljubljana ali obratno ne bo letelo), jih bodo prepeljali z avtobusi, ki redno obratujejo na tej relaciji. Cena za ta del potovanja bo enaka običajni tarifi za potniški promet z avtobusi.

Vozni red se v nobenem primeru ne bo bistveno spremenil (čas potovanja se bo podaljšal največ za eno uro). Pri podjetju JAT v Ljubljani so tudi povedali, da so v letni sezoni prevozili s potniškimi letali v smeri Ljubljana-Zagreb-Beograd povprečno 480 potnikov mesečno. Leta 1962 bodo dogradili moderno mednarodno letališče v Brniku pri Kranju, tako da bodo letala v vsakem letnem času lahko pristajala tudi v Sloveniji.

N. L.

Izid žrebanja Jugoslovanske loterije

Poročilo o žrebanju 24. kola srečk, ki je bilo 25. dec. 1960 v Beogradu

Srečke s končnicami	so zdalec dobile din
30	2.000,-
60	600,-
90	4.000,-
740	4.000,-
9800	20.000,-
04820	60.000,-
22730	100.000,-
82060	50.000,-
86440	60.000,-
94920	80.000,-
95760	30.000,-
009020	2.000.000,-
473400	200.000,-
739380	1.000.000,-

51	600,-
831	5.000,-
37611	50.000,-
60581	80.000,-
280631	300.000,-
2	300,-
36092	60.300,-
49432	50.300,-
72622	80.300,-
576722	200.000,-
63	800,-
3733	20.000,-
20993	50.000,-
272043	300.000,-
64	400,-
224	6.000,-
654	4.000,-
674	10.000,-
47374	30.000,-
80214	30.000,-
280184	500.000,-

25	400,-
763	4.000,-
18953	80.000,-
29235	100.000,-

06	400,-
36046	50.000,-
81206	30.400,-
81336	50.000,-
88646	30.000,-
91506	30.400,-
621376	3.000.000,-

37	1.000,-
14967	30.000,-
22787	60.000,-
24787	20.000,-
64357	50.000,-
681597	200.000,-

8	300,-
06088	100.300,-
52368	50.300,-
57338	30.300,-
81528	80.300,-
86708	30.300,-
280208	700.300,-

29	400,-
9639	600,-
91229	50.000,-
700709	400.000,-

Z Novim letom uvaža Jugoslovanska loterija novo izjeto dobilo, 5. januarja bo žrebanje noveletne loterije.

Uvedba televizijske naročnine

Beograd, 25. dec. (Tanjug). Upravni odbor jugoslovanske radiotelevizije je ponovno razpravljal o uvedbi naročnine za televizijske sprejemnike, ki naj bi se začela pobirati s 1. januarjem 1961.

Kot so ugotovili na seji, številni doslej prijavljenih televizijskih aparatov še ne ustreza stvarnemu stanju in vse kaže, da mnogi lastniki še niso prijavili svojih sprejemnikov. Zato so sklenili priporočiti merodajnim zveznim organom, naj se čimprej izda pravilnik, po katerem bi bilo prijavljanje televizijskih aparatov urejeno na podoben način, kot to velja za radijske sprejemnike.

Razprava je tekla tudi o naravi odločbe sekretariata Zveznega izvršnega sveta za informacije, s katero bo dolo-

čena višina televizijske naročnine. Za državljane, družbene organizacije in državne ustanove naj bi znašala 1000 dinarjev mesečno, za gospodarske organizacije, gostinske lokale in obrtne delavnice pa 3000 din. Načrt predvideva tudi možnost, da bi se v okviru republiških predpisov oprostil plačevanja naročnine lastniki televizijskih sprejemnikov na dočlenih področjih, kjer se ni moč normalen sprejem televizijskega programa.

Sredstva, ki bi se zbirala s pobiranjem televizijske naročnine, bi služila za kritje programskih stroškov tistih radiotelevizijskih postaj, ki že imajo lasten program, pa tudi za čim hitrejšo vključevanje ostalih oddajnikov v jugoslovansko televizijsko mrežo.

Na prakso v tujino le dobri študenti

Organizirane strokovne prakse so za študente vsekakor koristne. Med bivanjem v inozemstvu se lahko pridobijo novega znanja, razpoširijo svoje znanje, razen tega pa lahko vsem, ki se zanimajo, posredujejo resnico o naši družbi in ureditvi. Končno je pomembno tudi, da študentje po povratku iz tujih držav prinesejo vrednotno uspehe v domovini, ko so spoznali, da se drugod ne »čedita samo med in mleko«. Zato vsekakor kaže študentom organiziranih strokovnih praks še povečati.

Nujno pa bi bilo treba postaviti pogoje, ki bi jih moral izpolniti vsak študent pred odhodom v tujino. Predvsem bi lahko šel na prakso v inozemstvo študent, ki je že opravil strokovno prakso v domovini — torej šele po tretjem letniku, študenti medicine pa šele po četrtem. Razen tega pa bi moral študent opraviti še študijske obveznosti in delati v organizaciji Zveze študentov. O vsaki prošnji za strokovno prakso v inozemstvu naj bi razpravljali po letnikih, ki naj bi tudi predlagali in sodelovali, kdo naj gre v inozemstvo. Vsekakor pa bo treba posvetiti še več pozornosti znanju jezika in poskrbeti, da bodo študenti, ki odhajajo v inozemstvo, dobro poznali družbeno-politične probleme. Prednost naj bi torej imeli študenti, ki so opravili letne študijske obveznosti in ki so s svojim delom v organizaciji že pokazali voljo za sodelovanje pri odpravljanju najrazličnejših problemov, s katerimi se ukvarja Zveza študentov. Poskrbeti pa bo tudi treba, da bodo poleg študentov tehnike, ekonomije in medicine dobili več možnosti za študij jezika v tujini tudi študenti-filologi.

Posebno pogledati so zasebne strokovne prakse. Doslej si

je takšne prakse priskrbel vsak sam. Dogajalo pa se je, da ti študenti prakse niso opravljali, temveč so se zaposlili tam, kjer so lahko čimveč zaslužili. Nekateri pa so sprejemali takšno delo, ki se ga doma ne bi lotili; niti za boljše plačilo. Ob tem lahko upravičeno vprašamo, koliko so take »zasebne« prakse, če jih lahko tako imenujemo, koristne?

Na podlagi podatkov, ki jih ima na voljo Zveza študentov, je večina praktikantov v tujini živel v skladu s ponosom in dostojanstvom jugoslovanskega študenta. Ne moremo pa mimo dejstva, da so se nekateri študentje vračali iz tujine nekaj mesecev po pričetku predavanja ali vaj, nekateri pa so ostali celo več kot leto dni in tako neupravičeno zavičevali študij. Prav tako niso redki primeri, ko so študenti odhajali v tujino tik pred diplomo in tako zamenjali obveznost do tistih, ki so jim dajali stipendije.

Na skupščini študentov ljubljanske univerze so sklenili, da bodo strogo ukrepali proti vsem študentom, ki zaradi dela v tujini zavlačujejo študij in odlašajo svoje obveznosti do družbe. Take ljudi naj bi načeloma izključili iz vrst študentov.

V. C.

OBISK ZA NOVO LETO

Severozahod naše dežele, bolj rečeno planine Slovenije, so zmerom privlačnost Zagrebčanov v zimskih mesecih. Iz leta v leto so prihajali navdušeni smučarji in ljubitelji zimskega športa v znana zimska športna središča Slovenije, za dan, dva, za deset ali več dni. Priduževali so se jim tisti, ki so hoteli svoj letni dopust preživeti v teh mesecih, najraje v Kranjski gori, na Pokljuki ali Jezerskem, v Opatiji, na Hvaru ali v Dubrovniku. In nobenemu ni žal. Nasprotno.

Nikoli pa ne pride navdušenje Zagrebčanov za planine tako zelo do veljave, kakor ob novoletnih praznikih. Tedaj je to v pravem pomenu besede pohod. Zagrebčani navale na planinske domove, hotele in stare gradove in samo premajhna zmogljivost vseh teh objektov ovira prebivalce glavnega mesta Hrvaške, da v še večjem številu ne silvestrujejo na gorejskih vrhovih Julijskih Alp ali Pohorja. Njihovo zanimanje je namreč neprimerno večje. Če pravimo, da pojde letos v Slovenijo kakih 10.000 Zagrebčanov, bi bilo njih število morda še nekajkrat večje, če bi bilo več prostora. Na sliki Zagrebčani radi potujejo v »Kompasovih« avtobusih v Slovenijo.

Foto: Radović

SPREJEMANJE PROIZVODNIH PLANOV V PODJETJIH

V nekaterih gospodarskih organizacijah je sestavljanje planov še vedno preozko — Neresne številke in predvidevanja

Pripravljanje predlogov za petletni perspektivni plan je bilo v nekaterih podjetjih kaj ozko. V Brezicah so v zvezi s tem že na pokroginski konferenci SZDL opozorili na slabo sodelovanje okrajnih zavoda za plan z občinskimi LO. Medtem ko so iz nekat-

rih gospodarskih organizacij v zasavskih občinah prihajali kritični, morda tudi upravičeni glasovi zaradi prekratkih rokov in zaradi pomanjkanja podrobnejših pojavnosti, so v drugih zasavskih predloge dokaj administrativno. V teh podjetjih so ostali

še vedno pri tem, da o letnem in letos tudi v petletnem načrtu niso organizirali razprav v kolektivu.

Ze ob začetku leta, pri sprejemanju letošnjega družbenega načrta v zasavskih občinah, je bila očitna razlika med gospodarskimi organizacijami, ki so razumele, da je moč sestaviti resne plane le po večkratnih posvetovanjih in razpravah v kolektivu in delavskem svetu ter podjetjih, kjer so pojmovali sestavljanje plana zgolj kot tehnično nalogo pešice administrativnega kadra. Mnoga podjetja v zagorski občini so šele po opozorilu na občinski konferenci SZDL in po konkretni akciji zbora proizvajalcev — s sodelovanjem delavskih svetov in kolektivov — popravila in tehnice pripravila predloge o formiranju družbenega bruto proizvoda in narodnega dohodka ter načrte o številu zaposlenih. V nekaterih trgobelskih podjetjih so se sklicevali na zakon, češ da je tam predpisan tak postopek.

Tudi podatki in izkušnje iz zasavskih občin so značilni. Od tam, kjer so sestavljanju predlogov za perspektivni plan posvetili že skrajša

vso pozornost, koder so prišli k sodelovanju ves kolektiv, sprostiti njegovo iniciativno na obratnih sestankih, sestankih Zveze komunistov, sindikata in Ljudske mladine, pri na občinski ljudske odbore prihajali solidno izdelani načrti.

Nasprotno pa so bili predlogi, ki so nastajali zgolj v upravnih podjetjih v mnogih primerih nerealni, potrebni bistvenih popravkov. V Hrastniku niso bili zadovoljni s perspektivnim planom tamkajšnjega rudnika. Trgovelska trgovina je napovedala le za 25% večji promet, čeprav podatki kažejo, da bi bil zelo realen 45% dvig v petih letih. V zagorski občini, kjer je do

nedavnega le rudnik širše razpravljal o petletnem razvoju, so nekatera podjetja malomarno predvidela nižje izkoriščenje proizvodnih zmogljivosti. Ponekod so napovedali znatno povečanje proizvodnje in manjše osebne prejemke, spet drugod pa so se kazale težnje po povečanju zaslužkov ne glede na proizvodnjo. Trboveljsko gostinsko podjetje je n. pr. predvidelo le za 7% večji promet, povečanje osebnih dohodkov pa za mnogo več. V mnogih izmed teh predlogov so prezrli predvsem notranje rezerve, ki jih sprošča poglabljanje delavskega samoupravljanja. V nekaterih zasavskih podjetjih je že nekaj časa čutili, zlasti tam, kjer je sestavljanje planov še vedno zadeva le ozkega kroga ljudi, tudi usmerjenost k sestavljanju nižjih letnih proizvodnih planov zlasti še, če jih primerjamo z njihovimi »internimi« proizvodnimi plani. V pravnih imajo namreč določilo, po katerem dobi vodstveni kader premijo za preseg plana.

V vseh kritičnih vprašanjih naj bi v bodoče odločne sprejeli občinski zbori proizvajalcev in sindikalne organizacije. Jano Koprivec

Velik uspeh kmetijske zadruga na Braču

Kmetijska zadruga v Postirah na otoku Braču je dosegla letos velik uspeh. Na poskusni parceli, ki meri 800 kv. metrov, so pridelali za 700.000 dinarjev sočiva (solate, paprike, zelja, korenja in paradižnikov). To je važen poskus za jadranski pas, kjer je malo rodovitne zemlje.

MNENJE, KRITIKA

BREZ TRUDA NI USPEHA

Jesensko setev donosnih sort pšenice so opravili najslabše tam, kjer so hoteli doseči velik uspeh brez posebnega truda

Kmetijski tehnik pri Kmetijski zadrugi Beltinci mi je v septembru razlagal, da je njihova zadruga zajela lani s proizvodnim sodelovanjem 120 ha zasebnih zemljišč, posejanih s pšenico. Kmetovalci na njenem območju bodo letos pridelali najdonosnejšo pšenico še na 100 ha novih zemljišč, za katere je tako določil občinski odlok o agrotehničnem minimumu pri pridelovanju pšenice. Taki bodo zadruga izpolnila svoj proizvodni program, ki določa, da je treba posejati donosno sorto pšenice na 220 ha.

Podobno so računali tudi v nekaterih drugih zadrugah. Zato so se zadržana vodstva zavzemala za razširitev območja, ki naj jih zajame občinski odlok o agrotehničnem minimumu. Podobno so menili tudi nekateri občinski uslužbeni. Občinski ljudski odbor je upošteval pobude od spodaj in z njim z odlokom o agrotehničnem minimumu velike površine.

PREVEČ OPTIMISTIČNI RAČUNI

Takšni računi ne bi bili slabi, če bi se zadržana vodstva, družbene organizacije in drugi občinski organi potem za vzeli za to, da bi jih zasebni kmetovalci uresničili. V ptujski, murskoboški in beltinci občini so s pravočasnimi ukrepi — ko so se preveliki

optimisti kmalu prepričali, da so se zmotili — uspeli pripraviti zasebne kmetovalce, da so izvedli odlok o agrarnem minimumu pri pridelovanju pšenice precej dobro, nad 90%, čeprav je le-ta zajel v primerjavi z nekaterimi občinami velike površine. V nekaterih občinah pa so ostali na pol poti; v lendavski in gornjeradgonski niso zasejali niti polovico določenih površin tako, kot bi morali po odloku.

Kje so vzroki za neuspeh v nekaterih občinah. Okoliščine, ki vplivajo na izvajanje občinskih odlokov o minimalnih agrotehničnih ukrepih pri pridelovanju pšenice, so tako različne, da je težko najti skupen odgovor že za gornjeradgonsko in lendavsko občino, a kaj šele za vse skupaj. Nekaj pa je vendarle skupnega vsem, in sicer tisto, kar je zapisano na začetku. Zadržana vodstva, pa tudi družbene organizacije in drugi so menili, da letos ne more biti manj proizvodnega sodelovanja kot lani, ker so se kmetovalci že prepričali o vrednosti donosnih sort pšenice. Zaradi tega tudi ne bo večjega odpora proti občinskemu odloku o setvi donosnih sort pšenice na določenih površinah. Sicer pa je tak odlok občinski zakon, zato se tudi tisti, ki se še niso odločili za pridelovanje donosnih sort pšenice, ne bodo upali upirati. Sele ko se je setev začela in

so se prepričali, da niso prav ocenili razpoložena kmetovalcev za izvajanje odloka, so razvili večjo dejavnost. Tam, kjer je bilo marsikje že prepozno.

Kaj storiti zdaj, da bi popravili, kar se popraviti še da, in da ne bi zagrešili podobnih napak še v prihodnje? Le tošnja setev pšenice je zaključena, čeprav je katera njiva ostala zaradi deževja neposejana. Sedanje odkrivanje slabosti ne more več prispevati k izboljšanju letošnje jesenske setve, lahko pa se mnogo naučimo za prihodnjo jesen in tudi za spomladansko setev. Posebno skrb pa je treba posvetiti ukrepom proti kršilec odloka o agrotehničnem minimumu.

OVIRE, KI SO JIH OB NAČRTOVANJU SPREGLJEDALI

V nekaterih krajih lendavske občine se čuti močan odpor kmetovalcev proti izjavi občinskega odloka o agrotehničnem minimumu pri pridelovanju pšenice. Nekateri kmetovalci so se celo prižgeli za zagovornika. Kako pokazati takim — pa tudi tistim, ki so se po večjem oklevanju težko odločili za upoštevanje občinskega odloka — da je takšne predpise treba brezpogojno spoštovati? (Seveda je vprašanje zase, koliko so ustrežali pogoji za sprejem določenega

odloka; vendar o tem več pozneje.) V občinskih odlokih o agrotehničnem minimumu pri pridelovanju pšenice jasno piše, da bodo tista polja, na katerih lastniki ne bodo posejali ustrezne sorte pšenice, ustrezno obdelali na stroške lastnika oziroma jih dali v upravljanje kmetijski zadrugi za dobo od enega do petih let. Ker je čas jesenske setve minil, polji ni mogče več ustrezno obdelati, kmetijske zadruga pa se brani, da bi jih vzele v upravljanje, češ da bi jim obdelovanje večjega števila malih parcel povzročilo veliko škodo, ker takšna proizvodnja ni rentabilna. Tarnajo, zakaj niso predpisane za kršilce občinskega odloka denarne kazni. Takšno kaznovanje bi bilo po njihovem bolj preprosto in učinkovito.

Trditve o nerentabilnem obdelovanju majhnih parcel je utemeljena. Toda o tem bi morali dobro premisliti pred sprejetjem občinskega odloka o agrotehničnem minimumu. Takrat bi morali razen tehnične pripravljenosti kmetijskih zadrug dobro proučiti tudi razpoložene kmetovalce in možnosti za učinkovite ukrepe proti kršilec. Če bi razvili ustrezno proučevanje kmetovalcev — tiste, pri katerih ne bi uspeli s pojasnjevanjem nujnosti takšnega občinskega ukrepa, pa bi morali

vsaj prepričati, da je občinski odlok treba spoštovati — bi si gotovo zagotovili uspeh. To kažejo primeri v nekaterih občinah in pri posameznih zadrugah. Zoper nekaj redkih kršilcev občinskega odloka, ki se najdejo kot izjeme na območju vsake zadruga, pa ne bi bilo težko uveljaviti administrativnih ukrepov: če ne bi šlo drugače, jim tudi vzeti zemljišče in ga dati v upravljanje zadrugi. Nekaj parcel ne more povzročiti zadrugi obutne izgube. Če se vodstva kmetijskih zadrug družbenih organizacij in ljudski odbori ne bi čutili sposobne za izvedbo takšne naloge, pa bi naj občinski odlok o agrotehničnem minimumu zajel manjše površine.

DA SE POMANJKLJIVOSTI NE BI PONOVILE

Občinski ljudski odbori pripravljajo nove odloke o agrotehničnem minimumu pri pridelovanju krompirja in koruze, za travnike pa so jih že sprejeli. Za dosledno izvajanje teh odlokov bo potrebna ustrezna avtoriteta. Kako jim bo uspelo doseči pri kmetovalcih, da bodo spoštovali takšne odloke, če bodo pokazali veliko slabost pri izvajanju odloka o pridelovanju pšenice? Takšno vprašanje se pojavlja vedno bolj pogosto, skoraj povsod, kjer pri jesenski setvi niso dosegli zaželenega uspeha. Z njim je povezano vprašanje: v kakšno širino naj gredo z novimi odloki o agrotehničnem minimumu pri pridelovanju koruze, krompirja in drugih kultur? O tem se lahko marsikaj naučijo v tistih občinah in zadrugah, kjer so dobro opravili jesensko setev. Receptov za odpravo vseh slabosti seveda ne bodo našli, zato bodo morali še temeljito proučiti razmere na svojem območju.

J-k

Čez tri leta še enkrat toliko pohištva iz goriške tovarne

Delavski svet je razpravljal in odobril plan proizvodnje za prihodnje leto in perspektivni plan rekonstrukcije in modernizacije tovarne, za kar bodo investirali približno milijardo dinarjev — To jim bo omogočilo proizvodnjo podvojiti

Potrebe po dobrem pohištvu so precejšnje, kar dokazuje tudi povpraševanje po proizvodnih pohištva Nova Gorica. Tako ima tovarna v glavnem že zagotovljeno prodajo na domačem trgu za vse prihodnje leto in sklenjene pogodbe za izvoz pohištva za več kot šest mesecev prihodnjega leta. Največji odjemalci so Zahodna Nemčija, Belgija in Madžarska. Pohištvo izvažajo deloma tudi v Anglijo, Ameriko, Švico, Italijo, v manjših količinah v še nekatere države.

Plan proizvodnje za leto 1961 bo za približno 1,5% višji od lanskega ali za 12,5% proizvodnje v letu 1959. Od približno milijardo 260 milijonov din v vrednosti proizvodnje bodo izvozili za nekaj več kot 670 milijonov din pohištva. Večjih proizvodnih bremen si niso upali naložiti, ker bodo pričeli v začetku prihodnjega leta tovarno rekonstruirati in modernizirati. Ze tako postavljeni plan bo terjal od celotnega kolektiva precejšnjih naporov za njegovo uresničitev. Tega se kolektiv dobro zaveda in se že zavestno pripravlja za izpolnitev bodočih proizvodnih nalog.

Na trg bodo dali nove so-

dobne spalnice »Gorica 60« in »Gorica 61«, ter knjižne police tipa M 61 I in 61 II. Nove spalnice izdelajo že v 50 oziroma 60 urah. Krivulja grafikona kaže, da so v desetih letih delavskega samoupravljanja dosegli izredne uspehe v proizvodnosti dela. Leta 1952 so na primer rabili za izdelavo ene spalnice 170 ur, leto kasneje 150 ur, naslednje leto 140 ur, leta 1956 118 ur, leta 1957 90 ur. Iz skoraj na pol obrtniškega dela so postopoma prehajali na serijsko izdelavo z boljše organizacijo in pripravo dela, novimi tehnološkimi postopki in uvajanjem sodobnejše mehanizacije kakor tudi drugih tehničnih pripomočkov, katere so tudi sami izdelali. Pozitivno vlogo opravlja tudi postopno izboljševanje nagrajevanja po učinku, kar pa je še v fazi razvoja — kot tovarna, ki je tako rekoč v fazi modernizacije.

S predvideno rekonstrukcijo in modernizacijo, ki naj bi bila zaključena v letu 1963., bodo proizvodnjo dela povečali za nadaljnjih 35% do 38%. Število zaposlenih pa se bo povečalo od sedanjih 750 na približno 950. Letno bodo ustvarili za okrog 2,5 milijarde bruto proizvodnje. Večji del investicij so namenili za nabavo najsoodobnejše strojne opreme iz uvoza in deloma iz naših strojnih tovarn.

Obenem s tem bodo v mejah možnosti skrbeli tudi za izboljšanje standarda delavcev. Predvsem bodo povečali zmogljivosti lastnega obrata družbene prehrane, v katerem se že sedaj hrani okoli 500 delavcev. Razen tega ima kolektiv še sodobno splošno in zobno obratno ambulanto, ki so jo zgradili v prejšnjih letih. Letos pa so zgradili še 18 novih stanovanj. Za usposabljanje kadrov pa so osnovali lastno srednjetehtniško šolo. Višji kader pa stipendirajo na raznih strokovnih solah in fakultetah.

-jp

Vzpenjača na Sljeme

Priprave za zgraditev vzpenjače na Sljeme nad Zagrebom so že končane. Določili so že prostore, kjer bodo stale postaje in stebri; ter razredčili gozd od vznožja do končne postaje na Sljemenu. Vzpenjača bo zgradila podjetje »Metalna« iz Maribora. Stroški bodo znašali nad 800 milijonov. Zagotovljeni imajo že kakih 500 milijonov. Vzpenjača bo začela obratovati prihodnje leto. Vse dele strojev in kabine bodo izdelale naše tovarne, iz tujine bo treba uvoziti samo jeklene vrvi. Strokovnjaki računajo, da se bo vzpenjača amortizirala v šestih letih.

V Pomurju želijo specializirane trgovine

Investicije v to panogo so v zadnjih letih močno zaostale

Odgovorni organi v Pomurju ugotavljajo, da trgovina zaostaja za drugimi panogami. Tem ugotovitvam se pridružuje tudi mnenje potrošnikov, ki niso zadovoljni z izbiro blaga. V večjih središčih — Murski Soboti, Ljutomeru, Lendavi in Gornji Radgoni — prebivalci čedalje bolj čutijo potrebo po specializiranih trgovinah, kot so tehnične trgovine, trgovine s pohištvom in modnim blagom, s porcelanom, kemikalijami in nekaterimi drugimi predmeti. Na zborih volivcev so državljani že večkrat razpravljali o trgovini in predlagali nekatere izboljšave. Trgovska podjetja v središčih so v zadnjem času posvečala posebno pozornost ureditvi lokalov. Na podeželju lokalni še vedno ne ustrezajo načelom sodobnega in higienskega poslovanja.

Vsako leto navajajo trgovci in gospodarstveniki podatke o odlivu kupne moči prebivalstva v druge večje kraje Slovenije, kjer je trgovina bolj razvita. Vzrok za takšno stanje je v slabi založenosti, premajhnih izbiri in končno tudi v občinskem prometnem davku, ki je po podatkih okrajne trgovinske zbornice višji kot v drugih slovenskih občinah.

V perspektivnem planu razvoja trgovine v prihodnjih petih letih v Pomurju je poseben poudarek na ureditvi skladišč, odpiranju novih prodajal in adaptaciji sedanjih, na izobraževanju trgovskih delavcev ter nakupu novih prevoznih sredstev. Trgovina zaostaja tudi zaradi neizpolnjevanja perspektivnega plana investicij v zadnjih treh letih. V tem obdobju so vložili v trgovino le okrog 220 milijonov dinarjev oziroma le okrog 37 odst. predvidenih investicij. Tudi družbeni plan investicij v trgovini, vendar vse kaže, da ne bo vloženi več kot polovica teh sredstev. O teh problemih v trgovini bi kazalo vsekakor resno razmisliti, saj se bo blagovni promet v naslednjem petletnem perspektivnem obdobju povečal samo v trgovini na 8,5 milijarde din ali za 60 odstotkov več kot znaša letošnja realizacija.

Pretežni del pomurskih potrošnikov se oskrbuje s kmetijskimi pridelki neposredno pri proizvajalcih, vendar se vrsta potrošnikov v večjih središčih oskrbuje v trgovini.

nah zlasti z jajci, zelenjavo, sadjem, drobnimi povrtninami, mesom in mlekom. Vsekakor bo treba čimprej specializirati trgovine za prodajo sadja, zelenjave in povrtnin.

NAGRAJEVANJE PO UCINKU

so začeli uvajati v trgovskih podjetjih v drugi polovici letošnjega leta. Doslej še ni primera, da bi učinek izplačevali vsak mesec sproti. Trgovska podjetja izplačujejo učinek tromesečno ali pa celo polletno, kar ni preveč stimulativno za trgovskega delavca. Podjetja se bojijo predvsem, da ne bi oškodovala skladov, ki jih predpisuje občina. Čedalje bolj pa se uveljavlja nagrajevanje po učinku po ekonomskih enotah. Trgovska podjetja vodijo posamezne poslovne dohodke ločeno po poslovalnicah. Pri tem ugotavljajo, dosežen dohodek in hkrati učinek poslovalnice, na podlagi katerega izplačujejo osebne dohodke. Čeprav v vseh trgovskih podjetjih obračunavajo po učinku, se sklad za plačilo v primerjavi z letom 1959 ni bistveno spremenil, saj je povprečna plača trgovskega delavca v trgovini na drobno samo za 5 odst. večja kot lani.

USEHJI PRI IZOBRAŽEVANJU

se že kažejo pri delu v posameznih trgovinah. Dosedanji sistem izobraževanja je v glavnem slonel na triletni vajeniški dobi in na pošolskem izobraževanju na raznih tečajih in seminarjih. Lani je bilo v uku 178 vajencev, medtem ko se jih je letos na novo vključilo v uk nad devetdeset. Dotok mladega kadra je zadovoljiv. Kljub temu pa primanjkuje trgovskih delavcev zaradi prevelike fluktuacije v druge gospodarske panoge. V Murski Soboti so organizirali center za izobraževanje odraslih, ki izobražujejo redne vajence, ki se jim je učna doba skrajšala na dve leti. Pri tem centru je začel s poukom oddelek za poslovanje, medtem ko bo po podobnem oddeku tudi v Lendavi kmalu začel delovati. Z novim letom se bo pri centru začel pouk na posebnem oddelku za prodajalce. Prav tako bo center pripravil poseben oddelk za odkupovalce pri kmetijskih zadrugah. Perspektivno pa bodo pri centru odprli oddelke, ki bo vsako leto izobraževal mlade delavce za manipulacijo s kmetijskimi pridelki po zadrugah.

VČERAJ DANES JUTRI v Ljubljani

Pretekli teden 43 porok
Pretekli teden je v poročni sobi ljubljanskega magistrata sklenilo zakonsko zvezo 43 parov. Od tega je izbralo sredo za dan slovesnosti 10 parov, soboto pa 33 parov. (V. S.)

Strokovnjak z otoka
Mauritiusa pri nas
V soboto je prišel v Ljubljano dr. Valaydon Poonosamy z otoka Mauritiusa. D. Poonosamy se znanja medicinskega in preventivne medicine pri nas. V Ljubljani bo imel razgovore na Svetu za zdravstvo LRS, nato pa si bo ogledal nekatere zdravstvene ustanove. Gost, ki se je dalj časa mudil v naši državi, odpotuje v turek v Beograd. (A. N.)

«Klub mladih» o športu
V tem tednu bo «Tribuna kluba mladih» v Ljubljani predela še eno predavanje pod naslovom «O športu» s sodelovanjem znanih športnikov. Meseca januarja se bodo zvrstila še tri predavanja: «O perspektivnem planu našega športa», «O perspektivnem planu v zvezi z merili», Urbanistična ureditev ljubljane, «Pogled v svet jugoslovanskih likovnih umetnikov», «Kongre» in «Film». (V. M.)

Primorski študentje ob
Bevkovi sedemdesetletnici
Klub goriških študentov in Klub študentov koprskih okraja sta pred dnevi priredila družabni večer v počastitev 70-letnice priseljenca Franceta Bevka. Udeležili se ga je tudi slavistinja, priseljenka, precej zastopnik delavskih kmetov in študentske mladine iz obeh okrajev. Predstavniki klubov so izročili Francetu Bevku sliko Rudolfa Pergarja, pesnik kulturni spored pa so izvajali Akademski orkester, Cigaletova iz Idrije, član Mestnega gledališča iz Ljubljane Hlastelic, kot gost pa je nastopil Valentin Cundir in še nekateri prireditelji literarne mladje generacije. (T. M.)

Trije umetniki v miniaturni
Knjižarna Mladinske knjige v Nazorjevi ulici je zopet dobila tri nove knjižice reprodukcij beograjske zbirke «Noli». Knjižice Repetiranih reprodukcij vsebuje le portrete otrok. Uvodni tekst o slikarstvu življenju in delu je napisal Raymond Cogniat. Van Goghove reprodukcije so predvsem zastopane z negativnimi tiskovili. Uvodni tekst je napisal Jean Leymarie. Tretji slikar Chagall pa je predstavljen z deli v razdobju od leta 1909 do 1918. Uvod je prispeval Francois Mathy. Knjižice so izdala v «Mali umetniški enciklopediji». (V. M.)

Zadnja letošnja seja
OLO Ljubljane
Oba zbora OLO Ljubljane se bosta zbrala na zadnji letošnji seji v petek, 23. decembra, dopoldne. Dnevni red obsega kar 12 točk. Tako bodo med drugim razpravljali o poročilu Sveta za kmetijstvo in gozdarstvo, o odloku o ustanovitvi Direkcije za ljubljansko barje, o prepovedi odstranjevanja šote na ljubljanskem barju, o ustanovitvi Zavoda za gojitve divjadi «Snežnik» ter o ustanovitvi Zavoda «Intenzivni tečaj tujih jezikov» v Ljubljani. (S. I.)

5.000.000 DIN
JE PRVA PREMJA
NOVOLETNE
LOTERIJE 1961
ZREBANJE BO 5. I. 1961

Za lepši izgled Šiške
Kupi zemlje in vejevja med postajnim poslopjem Ljubljane. Šiška in kinom Šiška že precej čas zagovorno prijačo o tem, da tam nekaj delajo. V odloku za komunalne zadeve pri ObLO Ljubljana-Šiška so nam povedali, da bodo ta prostor preuredili v park. Začetno delo (zato tudi kupi zemlje) so morali delavci Mestne vrtnarje zaradi slabega vremena prekiniti in ga bodo nadaljevali, ko se bo vreme zboljšalo. Na površini cca 800 kvadratnih metrov bodo uredili zelenice in poti, nasadili drevesa in postavili klopi. (V. C.)

Državna loterija in športna
stava pri «Kompasu»
Državna loterija in športna stava, ki sta doslej imeli svojo poslovalnico na Titovi cesti v zgradbi Narodne banke, se bosta po novem letu preselili čez cesto h Kompas. Dosedanji lokal državne loterije rabi namreč za svoje potrebe banka. Tako bo prve srečke za L. kolo državne loterije in športne stava v novem letu napredaj že v lokalu «Kompas». (R. S.)

700 ljudi v sprevodu
Zna poglavitnih zanimivosti noveletnega praznovanja ob spovedi dedka Mraza. Začel se bo v Večerni ulici, nato bo šel po Trgu revolucije in po Titovi cesti do železniškega prelaza, od tam pa na Miklošičevo cesto in po njej do Presernovega trga, kjer bo zaključek sprevoda z ognjemtom. Le-ta pa bo letos tudi med sprevodom na Ajdovščini. V sprevodu bo sodelovalo okrog 700 ljudi: snežaki, trobenčarji, zajci, beli medvedji, pingvini itd. Pot, po kateri bo šel sprevod, bo okrašena, za razsvetljavo pa bo skrbelo 20 reflektorov. «Gnezdo» letos naj bi razsvetljujejo s lampičkami, sodelovali pa tudi ostali otroci z metanjem konfet. (A. N.)

Proslava Dneva JLA
za otroke
Člani osnovne organizacije rezerčnih oficirjev in podoficirjev «Oskar Kovacic» so v dvorani SZDL na Prulah priredili za poudarje slovesno proslavo dneva JLA. Zbralo se je nad 150 otrok, na proslavo pa je prišel tudi generalmajor Franc Lokovšek. Jan. Najprej so pionirji izvajali recitacijski program, nato so igrali na harmoniko, potem pa so prisluhnili pripovedovanju generalmajorja Jona, ki jim je pripovedoval o težkih, a tudi veselih dneh naše NOB. (A. P.)

SMUČARJI MED PRIPRAVAMI ZA NOVO TEKMOVALNO SEZONO

Vsak zimski dan - dragocen

Na Pokljuki zvezni trening tekačev - Janez Pavčič s prizadevnostjo tečajnikov - Največji »uspeh« zmagal nad skalci v nogometu - V Planici prvi skoki na 80-metrski - Skakalna turnaja vendarle prazgodaj

TAK OČUTEK SE ME LOTEVA, KAKOR DA DOLINSKI LJUDJE NE GREMO S ČASOM. MEDTEM KO SE NAMREČ DAN ZA DNEM Z MALO IZBRANIMI BESEDAMI HUJDUJEMO NAD LETOŠNJO ZIMO, KI JE ŽE SPET SAMO IZPRIJENO NADALJEVANJE JESENİ, PA SO V GORAH - ČE TAK NAZIV LAHKO VELJA TUDI ZA VSE KRAJE NEKAKO OD BLEDA DALJE - ŽE PREČEJEN KORAK BOLJ NAPREJ. ŽE VES TEDEN IMAJO TAM PRAVO PRAVCATO ZIMO IN KO SMO SE TO NEDELJO ODLOČILI ZA OBISK NAŠIH VRHUNSKIH SMUČARJEV MED ZADNJI PRIPRAMI ZA NOVO TEKMOVALNO SEZONO, SMO JO (LETOŠNJO) TUDI SAMI SPOZNALI...

Ni ji kaj reči - pokazala se je zares z najprijetnejše plati. Debeli, bleščeči snežni plav in prekrasno sonce - to sta bili zunanji značilnosti, v katerih smo speli na Pokljuko - zavetišče najboljših tekačev, kakor tudi v Zgornjesavsko dolino, kjer se urijo alpski tekmovalci (Kranjska gora) in skakalci (Planica). In kar smo pričakovali, smo tudi učenali: odlični vremenski pogoji so že v nedeljo spravili na plan vse najboljše, ki ne marajo zamuditi niti enega pravega zimskega dneva - tembolj, ker so v decembru pravzaprav tako redki tudi v teh krajih...

z 10:5. »To je bila tekma,« so pripovedovali kar vprek. »Sicer ni bilo sodnika in na vsaki strani je hkrati igralo samo po šest igralcev, vžduže pa je bilo vendar kakor na pravi prvenstveni tekmi. Hvala so vedeli za svojega vratarja Vernika, med strelci pa za Janeza Pavčiča, ki je vratarskemu vis-a-visu nasul kar 8 golov.

Sicer pa je treba tekačem v prid priznati, da v zvezi s to tekmo niso zamočali niti podatka, ki malce zmanjšuje sijaj njihove zmage. Skakalci namreč niso nastopili v popolni sestavi (manjkali so Ljubljanci), kar pa je - zlasti glede na Rofino - seveda odločilno vplivalo na končni izid tekme.

»Pečar - zamujaš pri odskoku, Slijbar - brzokone si spet nisi zavezal čevljev, ker ti smuč kar bingljajo, Eržen - bolj se bo treba vlekniti, Oman - kar korajžno, Jemc - si vendar varno pristal, Krznarič - tvoj telemark bi se zdaj lahko ugodno prodal,« ta-

ke in podobne so bile pripombe, ki so deževale s sodniškega stolpa. Skupaj z njimi pa je z etaj odletelo tudi precej snega, saj je bilo treba tudi ta del naprave prav tako pripraviti z udarniškim delom skakalcev samih, kakor skakalci, kar pa so opravili že včeraj.

Še ne prav pripravljeni...

Prvi skoki so nedvoumno privedli do ugotovitve, da naši skakalci za turnejo, na kateri bodo že v turek odpotovali Pečar, Slijbar, Oman, Eržen, še niso povsem pripravljeni. To je tudi razumljivo, saj so ves mesec urili samo na majhnih skakalnicah, večje pa le terjajo še posebne izkušnje. V črno sta zadel trener Klančnik in skakalec Gorjanc, ki se sedaj tudi že uveljavlja kot vadiatelj: »Se 14 dni na planiški osemdesetki, pa bi bilo.«

Turneja pa bo za naše najboljše tudi tako pomembna preizkušnja. Kolikor so vedeli povedati funkcionarji, pričakujejo namreč v Nemčiji 11 polnih reprezentanc, med njimi tudi desetčlansko vzhodnonemsko z olimpijskim zmagovalcem Recknaglom na čelu. Skakalci bodo vadili v Planici še jutri, nato pa se bodo - razen štirih reprezentantov - na snegu znova zbrali v petek in tudi novoletne praznike izrabili za pospešeno vadbo.

Ko smo sredi 18 »uradnih« udeležencev treninga in nekaterih turistov zapuščali skakalnico, pa je zvezni kapetan Bogomir Šramel še dejal: »Optimist sem. Vsak izmed fantov ima mnogo volje, a za zdaj tudi še pomanjkljivosti. S smotno vadbo pa jih bo zmeraj manj. In kar zdi se mi, da so nekateri iz mladega rodu po izkušnjah in tudi znanju že dosegli domače vzornike. Torej... In prav je rekel...!

Naša smučarska tekmovalna elita je torej to zimo krepko in koristno zaozara v bele poljane. Morda bi bila lahko iz teh tednov izšla še več izkušenj in pripravljenosti, toda tudi tako bo z nekaj podobnimi weekendi lahko brez skrbi oblekla tekmovalne drese in se z njimi tudi uspešna vračala od koder koli... Če ne tako, pa bo gotovo častno izpolnila športno dolžnost in nalogo. Evgen Bergant

ALPSKI SMUČARJI SO SE VRNILI S TRENINGA V ITALIJO

V idealnih pogojih

Ljubljana, 25. decembra. - S Simplicon-ekspresom, ki je privozil danes s skoraj enournno zamudo, so se vrnili iz Italije pod vodstvom trenerja Marjana Megušarja najboljši jugoslovanski alpski smučarji. Osem naših tekmovalcev - Lakota, Jamnik, Šumi, Frantar, Stritih in Jenko ter obe dekleti Ankeletova in Rutarjeva - je preživelo sedem dni na treningu v Cerviniji. Prvič v športnem udejstvovanju - in verjetno tudi prvič v zgodovini jugoslovanskega smučanja - je bila vsa alpska elita že pred novim letom tako dolgo na smučeh v najugodnejših pogojih.

Visoko v gorah severne Italije v hotelu »La grande baita« v Cerviniji so našli ta čas svoj novi dom. V nadmorskih višinah okrog 3500 metrov so vse te dni presmučali več kot 400 kilometrov, to je bila njihova osnovna naloga.

»Letos se nam je posrečilo,« je pripovedoval trener Magušar, »da smo že pred začetkom uradne smučarske sezone zarezali prve brazde v sneg v idealnem okolju. Odsli smo za snegom v Italijo. Tudi smučarji drugih alpskih držav potujejo iz kraja v kraj za njim. Avstrijci so bili prav te dni v Val d'Isère. V Cerviniji smo našli kraj, kjer smo lahko izpolnili naš načrt. Že z letom smo se vsak dan večkrat povzpeli na 3500 metrov visoko. Tudi vreme nam ni bilo

omemiti, da smo mimogrede navezali dobre stike z domačini in so nas - sicer za zdaj še neuradno - povabili na velike mednarodne tekme, ki bodo meseca aprila.

»Opazili smo, da so nekateri tekmovalci imeli razen inozemskih smuč tudi nekatere »Elanove«.

»Dobro ste videli. S seboj smo imeli tudi nekaj parov domačih kovinskih smuč. Obnele so se prav dobro, toda treba bo na njih spremeniti še nekaj malenkosti, da bodo lahko ustrezale vsem zahtevam vrhunškega smučanja.

»Kakšni pa so natrli za bližnji čas?«

»Ta skupina mladih smučarjev, ki je bila na treningu v Italiji, bo morala v takih pogojih vaditi še precej časa. Sodin, da jim bomo lahko prav kmalu priskrbeli tako vadbo, saj bo treba že leta 1962 na svetovno prvenstvo v Chamoni, dve leti pozneje pa na olimpiado v Innsbrucku.

Ko smo se poslavljali od teh mladih junakov belih strmin, smo bili prepričani, da so tudi za naše smučarje prišli boljši časi. Po teh poteh bomo lahko vzgojili mlad smučarski rod, ki nas bo v naslednjih letih zopet častno zastopal v največjih mednarodnih arenah na snegu.

V poključki smučini: Janez Pavčič, Bavec, Kalan, Cindričeva... (Foto: S. Busić)

V Bohinju izbirna tekma

Tekači ostanejo na Pokljuki do 29. t. m., nakar se vrnejo za nekaj dni domov in se nato znova zberejo pred veliko mednarodno tekmo, ki bo v Bohinju 7. in 8. januarja. Ta preizkušnja bo tudi odločila o sestavi državne reprezentance za nastope v tujini. Kakor kaže sedaj, so med člani najboljše pripravljeni brata Pavčiča, Seljak, Kordež, Lakota in Brezovšek, pri mladincih je pravo odkritje šele 18-letni Ravenčan Mirko Bavec, a zelo dobri so videti še Kalan, Kobilica in Peterman iz Gorij, Kranjčan Praprotnik in Bohinjec Mencinger, pri ženskah pa prihaja za mednarodne nastope v poštev pravzaprav samo Cindričeva. Seveda pa so napovedi že po tradiciji nevhvalna reč in bo kocka - tako alj tako - padla šele v Bohinju.

V zvezi z letošnjo kondicijo smo dali besedo še nekaterim: Roman Seljak: »Vpisal sem se na srednjo tehnično šolo in sedaj ob rednem delovnem času nimam časa trenirati. Vadbem se zajo udeležujem samo ob sobotah, nedeljah in ponedeljkih, kar pa seveda ni dovolj...«

Cvetko Pavčič: »Zadovoljen sem s pripravami, saj smo si v zadnjih treh tednih na snegu res zelo mnogo prizadevali. Kondicije imamo po vsem tem verjetno dovolj in bo treba sedaj posebej »piliti« hitrost.

Milena Cindrič: »Upam, da ne bom dolgo ostala tako sama, hkrati pa si želim, da bi Mara Rekarjeva vendar še startala.

Vodja tečaja Jože Knific: »Nedeljo smo sicer izbrali za prost dan, a se bomo danes vendar lotili popravljanja proge. To ni preveč naporno, bo pa prav prišlo vsem.

In še problema, ki tareta tekače: Zveza športov Jugoslavije še zmeraj ne vrednoti enakovredno te zvrsti, saj je dodelila štipendijo le enemu samemu tekaču (Cvetu Pavčiču). Smučarska zveza Jugoslavije pa je več ko počasno eksperimentalna pri delitvi tekaških smuč, ki jih nekateri tečajniki tako nujno potrebujejo. 20 že kupljenih parov smuč pa leži v Beogradu...

Premiera na 80-metrski skakalnici

Nadaljnja pot nas je nato s Pokljuko kar po bližnji vodila do Jesenic in navzgor mimo Kranjske gore, kjer je bilo na pobočju ob žičnici kar precej vrveža, v belo Planico. Dolina skakalnic se je tokrat pokazala v vsem zimskem razkošju. Vrhovi Karavank so globoko pokriti s snegom in tudi v dolini je bilo dragocnega »prahu« več kot dovolj.

Pod Bloudkove mojstrovine smo prispeli prav o pravem času - takrat namreč, ko so najboljši skakalci zaključili vadbo na mali 35-metrski napravi in se prvič v novi sezoni povzpeli na zaletišče 80-metrške skakalnice.

Seveda tega prehoda tako zgodaj v sezoni niso tvegali vsi, marveč samo najboljši - zlasti tisti, ki bodo že v turek odpotovali na tradicionalno avstrijsko-nemško turnejo.

Marjan Pečar je bil prvi, ki se je spustil po zaletišču. Nekoliko je zamudil odskok, a se v zraku lepo iztegnil in še kar varno pristal. Sledili so mu še ostali - Slijbar, Eržen, Oman, Jemc, Krznarič in Zidar. Za vsakim skokom je bila na sodniškem stolpu pravcata konferenca. Zbrani so bili namreč vsi naši strokovnjaki s kapitana Šramlom (zvezni) in dr. Dečmanom (republiški) ter trenerjem Klančnikom in Priboškom na čelu. Vsak skok je dobil komentar, ki so ga nato - ko so skakalci sopihajoč spet lezli proti vrhu - v zgosteni obliki sporočili vsakemu »nastopiljencu« posebej.

Tekači premagali skakalce

Seveda pa kilometri na Pokljuki niso edina oblika vadbe. Prav prihaja tudi vsak dopolnilni šport in prav v enem izmed njih so tekači tudi dosegli uspeh, na katerega so sedaj zelo ponosni. V nogometni tekmi na zasneženem teniškem igrišču pred hotelom so namreč premagali skakalce - do nedavna prav tako goste Športhotela - kar

Ta četvorica skakalcev bo jutri odpotovala na nemško-avstrijsko turnejo. Od zgoraj: Peter Eržen, Jože Slijbar, Marjan Pečar in Miro Oman (Foto: S. Busić)

Pavčiča. In tokrat je med dvema ducatoma nadobudnih privržencev tekaških smuč precej novih obrazov. To so mladi tekmovalci, ki so jim lanski rezultati že odprli pot med najboljše. Zato pa manj nekaj stalnih državnih reprezentantov, med njimi Zdravka Hlebanje, Mare Rekar in Amalije Belaj, ki bodo - če so res dokončno odločili, da ne bodo več tekmovali - zapustili v prvih vrstah precejšnjo vrzel. Hkrati z najboljšimi pa je na Pokljuki še več drugih tekačev, in sicer takih, ki so jim trening na snegu omogočilo društva. Skupini iz Dola in Ihan sta sicer že odšli domov, je pa tam še zmeraj dosti krepkih fanov - pripadnikov partizan-skega društva iz Zirovnice.

Vsa ta tekaška družina daje dogodkom na Pokljuki seveda

Po čl. 6. Uredbe o štipendijah za šolanje in izpopolnjevanje v inozemstvu »Uradni list FLRJ«, št. 32/56

razpisuje

KOMISIJA ZA SODELOVANJE Z MEDNARODNIMI ZDRAVSTVENIMI ORGANIZACIJAMI

NATEČAJ

ZA ŠTIPENDIJE V INOZEMSTVU IZ PROGRAMA AMERIŠKE TEHNIČNE POMOČI V LETU 1961

in sicer:

1. 10 štipendij za sanitarne inženirje (gradbene, hidrotehnične stroke), sanitarne kemike in biologe za enoletno izpopolnjevanje v ZDA s področja oskrbovanja z vodo.
 2. Štipendijo za zdravnika-higienika za temo oskrbovanja z vodo in organizacijo zdravstvene službe — eno leto.
 3. 3 štipendije s področja borbe proti tuberkulozi, od 5 do 6 mesecev za temo: fluorografija, kemoprofilaksa, kemioterapija, domače zdraviljenje. Potrebno je dobro obvladovanje angleškega jezika.
- Za štipendije pod točko 1. pridejo v poštev: sanitarni inženirji higienskih zavodov, sanitarni inženirji-predavatelji tehniških fakultet in sanitarni inženirji, ki se ukvarjajo v komunalnih službah ljudskih odborov s problemi oskrbe pitnih in odpadnih vod.

Prošnji priložite:

1. življenjepis (navedite delo pred vojno, med njo in po vojni) s podatki, če je že imel štipendijo za izpopolnjevanje v inozemstvu, čas, kdaj je bil tam, kje, koliko časa in za katero temo;
2. priporočilo ustanove v kateri dela;
3. potrdilo koliko obvlada angleški jezik;
4. kolek za 50 din.

Prošnje vložite preko republiškega sveta za ljudsko zdravstvo. Uslužbenici zveznih ustanov naj predložijo prošnje Komisiji za sodelovanje z mednarodnimi zdravstvenimi organizacijami, poslojpa ZIS Novi Beograd. Prijave vložite v enem mesecu po objavi natečaja. 11495

Po dolgem trpljenju nas je v 86. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in teta

MANA PETAČ

Pogreb drage pokojnice bo v torek, 27. decembra 1960, ob 16. uri iz Marijine mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: hčere Jerica, Pavla in Francka z družinami, sestra Mica ter ostalo sorodstvo

Ljubljana, Kranj, Senčur, 25. decembra 1960.

Umrli nam je po kratkem mučnem trpljenju naša nadvojna ljubljena sestra

EMA KHELIČ

železniška uradnica v pokoju

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, 26. dec. 1960, ob 16. uri iz Antonove mrliške vežice na Zalah.

Zalujoče sestre

Ljubljana, 25. decembra 1960.

Sporočamo vsem sorodnikom in znanec, da nas je za vedno zapustil naš dober oče, stari ata, brat in stric

IVAN GABROVŠEK

Pogreb dragega pokojnika bo v torek, 27. dec. 1960, ob 15.30 iz Jakobove mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči hčerki Slavka in Zvonka z družinami in ostalo sorodstvo

Ljubljana, 25. decembra 1960.

ZAHVALA

Vsem, ki so počastili spomin našega ljubljenega brata, strica in svaka

HUGA MILAVCA

mu poklonili toliko cvetja in ga spremili na njegovi zadnji poti, naša iskrena zahvala.

Posebno zahvalo izrekamo njegovi dolgoletni gospodinjici Luciji Rakovec za vso požrtvovalno pomoč v njegovi dolgi in hudi bolezni.

Slava Kobal z rodbino

Cerknica, Ljubljana.

ZAHVALA

Ob izgubi našega nepozabnega moža, očeta, starega očeta in brata

ANTONA BARLIČA

izrekamo iskreno zahvalo vsem, ki so ga spremili do preranega groba in vsem darovalcem vencev in cvetja. Posebna zahvala za poslovitve besede tov. Pikelju in Tomažiču.

Zalujoči: žena Pavla, sinova Ivan in Tone, hčerke Pavla in Minka, brat Viktor, sestra Pepca z družinami in ostalo sorodstvo.

Cebine, 22. decembra 1960.

Kmetijska zadruga Gabrovka

potrebuje

RAČUNOVODJO

Plača po dogovoru. Samsko stanovanje s kuhinjo priskrbljeno. — Družinsko stanovanje (novi), v drugem polletju. 11471

Silvestrovali

b c m c

V STEKLENI DVORANI

SKUD »Tine Rožanc«

PRAŽAKOVA 15

Rezervacije vzemite 27., 28. in 29. v pisarni društva Trg OF št. 3-I, desno od 17. do 18. ure. 11490

POTNIKA

za livarske in kovinske izdelke

i š č e

KOVINSKO PODJETJE V SLOVENIJI

Prednost imajo tisti, ki že imajo kakšno zastopstvo in bi prevzeli naše artikule kot dodatno zaposlitev. Predvsem so zaželeni tisti, ki potujejo po vsej Jugoslaviji. Ponudbe pošljite v ogl. odd. pod »Provizija«.

ZAHVALA

Ob hudi in nepričakovani izgubi dragega moža, brata, strica in svaka

IVANA ARHARJA

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so ga tako ščepno sprejeli k zadnjemu počitku. Še posebej iskrena zahvala dr. Rožalji Jenko, pevcem, tovarni »Dekorativen tkanin«, darovalcem vencev in cvetja ter vsem za izrečeno sožalje.

Zalujoči: žena Angelca, brata Vinko in Polde, sestra Marija in Angela z družinami in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje nepozabne mame

TILKE SVETEK

se v imenu vsega sorodstva iskreno zahvaljujem za pomoč in razumevanje v času mamine bolezni predsedniku občine Ljubljana-Polje tov. Leopoldu Mačku in tajniku tov. Leopoldu Zabukovcu. Iskrena zahvala dr. Romanu Vidmarju za vso skrb, zdravniško pomoč, sosedi Marčki, ki je pomagala v dneh hude bolezni in ob smrti, organizacijam ZB, SZDL in RKS Ljubljana-Polje, govorilci tov. Nadi Cernetovi za poslovitve besede ob grobu, uslužbenec občine Ljubljana-Polje, sindikalni podružnični prosvetnih delavcev LJ-Polje, učitelstvu iz Medvod, pevskemu zboru in godbi Vevče.

Najlepše se zahvaljujem vsem, ki so obiskali ljubljeno mamo med njeno boleznijo, jo tolažili in spodbujali, vsem neštetim za pismene in ustne izraze sožalja ter vsem, ki so jo sprejeli v tako velikem številu v njen zadnji dom.

Vida SVETEK

Ljubljana, Polje, 25. dec. 1960.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše ljubljene hčerke

KARMEN PRIMAR

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znanec za počitveno cvetje. Prisrčna hvala vsem, ki so našo nepozabno hčerko sprejeli v njen zadnji dom.

Posebno se zahvaljujem osebu otroške klinike v Ljubljani, posebej prof. Avčnu in osebu pediatričnega oddelka bolnišnice v Sempetru pri Gorici, zlasti dr. Zdravljicu, dr. Klopčiču in dr. Peganovi ter dr. Sikiču in dr. Tepinu iz Postojne za pomoč med boleznijo. Enako se zahvaljujem ravnateljstvu osemletke in gimnazije, zlasti tov. Sotlarjevi, tov. Koritnikovi, tov. Sivčevi in mali pionirki za lepa poslovitva govora pred šolo; postojnskemu oktetu in pionirskemu pevskemu zboru.

Vsem za pismene in ustne izraze sožalja naša iskrena zahvala.

Zalujoči Primarjevi.

ZAHVALA

Ob hudem udarcu, ki nas je zadel z izgubo našega dragega moža in očeta

MARTINA TOPLAKA

nam je bilo v tolažbo številno ustno in pismeno izraženo sožalje, častno spremstvo na njegovi zadnji poti in prekrasno cvetje, ki krije njegovo grobilo. — Za vse in prav vsem, naša prisrčna hvala.

Zalujoči: žena in otroci

Trgovina barv »ORIENT« LJUBLJANA, Titova 22

sporoča.

da ne posluje zaradi inventure od 4. do vključno 7. januarja 1961

V tem času ne bomo izdajali blaga.

Kolektiv želi srečno in uspešno NOVO LETO 1961. 11422

»AGROTEHNIKA«

EXPORT — IMPORT

LJUBLJANA

obveščam

KMETIJSKE ZADRUGE, KMETIJSKA POSESTVA IN VSE OSTALE ODJEMALCE,

da bo imela redno letno

inventuro

in sicer:

— V SKLADIŠČIH ZA REZERVNE DELE od 4. do 15. januarja 1961

— V SKLADIŠČIH ZA KMETIJSKE STROJE, UMETNA GNOJILA, ZAŠČITNA SREDSTVA, KRMILA IN INVESTICIJSKI MATERIAL od 4. do 9. januarja 1961

V tem času bodo vsa skladišča v Ljubljani, Celju in Mariboru zaprta in blaga v nobenem primeru ne bomo izdajali niti odpremljali.

Med inventuro naročeno blago bo odpremljeno po 9. oziroma 15. januarja 1961. 11476

Na podlagi 58. člena pravil podjetja razpisuje Komisija za namestitve in odpuste pri trgovskem podjetju

»SOČA KOPER« — KOPER

prosta delovna mesta:

1. poslovodje — za poslovalnico z usnjeno galanterijo — konfekcijo
2. radiotehnik
3. pomočnika glavnega aranžerja
4. pet trgovskih pomočnikov
5. šoferja
6. dva delavca za dela v skladiščih

POGOJI: pod 1. visokokvalificiran trgovski pomočnik s 5 let prakse na poslovalnem mestu ali kvalificiran trgovski pomočnik z 10 let prakse na poslovalnem mestu; pod 2. visokokvalificiran radiotehnik; pod 3. trgovski pomočnik z aranžerskim tečajem; pod 4. kvalificiran trgovski pomočnik; pod 5. kvalificiran šofer s C izpitom.

Plača za vsa razpisana delovna mesta po tarifnem pravilniku in po pravilniku za plačevanje po učinku.

Pismene ponudbe pošljite na upravo podjetja. Razpis velja do izpolnitve razpisanih delovnih mest. 11421

TRGOVSKO-GOSTINSKO PODJETJE

»DELIKATESA« — KRANJ

razpisuje

naslednja delovna mesta:

1. pomočnika direktorja — sekretarja podjetja
2. poslovodje obrata hotela »Evropa«
3. dveh natakarjev — natakaric
4. kuharice

POGOJI:

pod 1. višja ekonomska šola s 5 let prakse ali srednja ekonomska šola z 10 let prakse v gospodarski organizaciji

pod 2. visokokvalificiran gostinski delavec

pod 3. kvalificiran gostinski delavec ali polkvalificiran gostinski delavec z večletno prakso

pod 4. kvalificirana ali polkvalificirana z daljšo prakso v gostinskih kuhinjah

Nastop službe s 1. januarjem 1961 oziroma po dogovoru. Plača po tarifnem pravilniku oziroma dogovoru.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite do 1. januarja 1961 na upravo podjetja, kjer dobe kandidati tudi ostala pojasnila. 11423

»FILMSERVIS«

PODJETJE ZA TEHNIČNO IZDELAVO IN OBDELAVO FILMOV — LJUBLJANA, ZRINJSKEGA 9

razpisuje naslednja delovna mesta:

TEHNIKA za šibki tok — za delovno mesto pomočnika

šefa tonskega studia — TSS s prakso

VEČ TEHNIKOV za šibki tok ali KV radiotehnikov — za delo pri napravah za tonsko snemanje

GRADBENEGA TEHNIKA — TSS

BLAGAJNIKA IN LIKVIDATORJA FAKTUR — S ali NSS s prakso

NABAVLJAČA — osemletka ali NSS

SKLADIŠČNIKA za filmski laboratorijski material in eksperiment — osemletka ali NSS

POŽARNIH NADZORNIKOV — osemletka ali NSS

KINOOPERATERJA — s prakso

VEČ MOČI ZA PRIUČITEV v filmskem laboratoriju

— osemletka ali NSS

VEČ ZIDARJEV — kvalificiranih ali priučenih

NEKVALIFICIRANO DELAVKO

Pismene ponudbe z navedbo dosedanjih zaposlitev in prakse sprejema sekretariat podjetja. 11329

»ORGANIZATOR — EKONOMSKI SERVIS«

Komisija za sklepanje in upovedovanje delovnih razmerij razpisuje delovno mesto

sekretarja podjetja

Osebnih dohodkov po pravilniku o notranji delitvi osebnih dohodkov. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Strojna izobrazba: Pravna fakulteta in najmanj 3 leta prakse.

Vloge pošljite na naslov: »ORGANIZATOR — EKONOMSKI SERVIS«, Ljubljana, Titova 33/1. 11435

PRODAN JE
100-tisoči
radijski sprejemnik
proizvodnje RR v letu 1960

LASTNIK RADIJSKEGA SPREJEMNIKA **RR-230** S TOVARNIŠKO ŠTEVILKO **285618** JE KUPIL **100-tisoči** RADIJSKI SPREJEMNIK IN PREJME TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK **17 RR** — **850 Z** EKRANOM **43 cm**.

LASTNIK RADIJSKEGA SPREJEMNIKA **RR-230** S TOVARNIŠKO ŠTEVILKO **285609** JE KUPIL **99.999** RADIJSKI SPREJEMNIK IN PREJME TRANZISTORSKI SPREJEMNIK **RR - 210 T**.

LASTNIK RADIJSKEGA SPREJEMNIKA **RR-230** S TOVARNIŠKO ŠTEVILKO **285464** JE KUPIL **100.001** RADIJSKI SPREJEMNIK IN PREJME TRANZISTORSKI SPREJEMNIK **RR 210 T**.

SREČNE KUPCE RADIJSKIH SPREJEMNIKOV Z NAVEDENIMI ŠTEVILKAMI NAPROSAMO, DA SE TAKOJ ZGLASE PO TELEFONU ALI TELEGRAFIJAJO

TOVARNI — PRODAJNEMU ODDELKU —

KJER BODO PREJELI POTREBNA POJASNILA

RAZVESELITE TUDI VI VAŠO DRUŽINO IN SEBE TER KUPITE

RADIJSKI SPREJEMNIK PROIZVODNJE
ZAVODOV RR — NIŠ

BISERKA IN KOKA

OBVEŠČATA UDELEŽENCE NAGRADNEGA NATEČAJA, DA MORAJO HKRATI Z ODGOVOROM NA VPRAŠANJE

Kaj delata BISERKA IN KOKA 1960?

PRILOŽITI 10 PRAZNIH VREČIC JUB

BISERKE IN KOKE

Odgovore pošljite do 19. januarja 1961

Tovarna FRANK —

ZAGREB — Voždovačka cesta šte. 20

Vrt za slepe

Po vzorcu podobnih ustanov v Angliji, Franciji in v ZDA so tudi na Dunaju uredili vrt, ki naj bi slepim omogočil uživanje naravnih lepote. Na površini 600 kvadratnih metrov je v lepem parku vse prilagojeno ljudem, ki so zaradi bolezni ali nesreče izgubili vid ali pa so slepi že od rojstva. Organizatorji zamisli so izkoristili najrazličnejše tehnične pripomočke. Tako so na primer montirali »akustični studenec«, katerega enakomerno šumenje blažljivo vpliva na slepe obiskovalce. Na majhnem travniku so posejale krotke krompirjeve kumpice.

Prenos slike v tretjini sekunde

Nova elektronska cev spreminja radijske signale v jasne slike. Potrebni čas: tretjina sekunde. Elektronka je ustrezno spremenjena televizjski zaslon z masko v ospredju. Cev jači sprejete signale in jih prenaša na zaslon s posebnim fotografskim papirjem, na katerem nastajajo slike kot na tekočem traku. Novost omogoča prenos slik na velike razdalje, reproducira pa lahko tudi prstne odtise, podpise na denarnih nakazilih, rentgenske posnetke, načrte in pisma.

VEDRILCI
JURJ, TRAMSEK
DRAGO STRMEC

VABA JE BILA MIKAVNA

21. Beno je jokaje odšel, Lukec je pa rekel: »Najprej mi jih bo natrobila Benova mama, potem pa še naša mati.« Toda Benov jok se je potisnil, novega krika pa ni bilo. Zdal se streljal z lokom že drugi deček. Vsaka puščica je švignila mimo kola. »Seveda,« je vzklil Lukec, »tarča je zanič!« Oziral se je okoli bloka in pogledal je v klet. Potem se je

pognal v stanovanje. Vrnil se je z vrati, ki jih je snel s krušne omare. Prilobil jih je h kolu in narisal nanje s kredo velike kroge. »Prima tarča!« je vzklil. »Kaj pa tvoja mati...« ga je opomnil Nejče. »Ah, kaj le,« je malomarno rekel Lukec, »ta stara vrata bomo drug teden tako ali tako pokurili!«

Kmalu je bilo na strelišču toliko strelcev, da so se komaj vrtili. Lukec je vsakega vprašal, kako mu je ime. Tako so

se spoznali Nejče, Peter, Lukec, Andrej, Pavel, France, Tinček in Edi. Zadnji štirje so prej stanovali na raznih koncih mesta. Zdaj jih je tovarna spravlja v blok. Očetje in matere so bili zaposleni v tisti tovarni.

Iva se za dečke ni zmenila. Z dečkami se je šla ristanč. Fantje pa so vneto streljali. Tako so bili zaverovani, da niso takoj opazili fanta, ki je streljal na drugem koncu bloka z zračno puško. Prvi ga je zagledal Lukec. Bil je fant, ki je pred dnevi udaril Lukca na stopnišču.

Prsti - dokaz sorodstva

Po 11 letih raziskav je madžarski profesor izdelal metodo za ugotavljanje sorodstva po prstnih odtisih

Zadnje poglavje ene izmed mnogih tragičnih zgodb in vojnih dni je s svojim strokovnim znanjem »napisal« madžarski profesor Oekrös. V predzadnjem letu vojne so nacisti razbili budimpeštansko družino: mater in očeta so odpeljali v taborišče, njuno 18 mesecev staro hčerko pa so prepustili usodi. Ko se je po letih vojne vrnila, sta se roditelja vrnila, potem pa sta celih 11 let iskala svojo hčer, ki je medtem skoraj že dorasla.

Sporočila, da so našli dekle, ki bi moglo biti njuna hči, sta se oče in mati zelo razveselila, hkrati pa ju je grizel dvom: Ali je dekle res njun otrok? Znanost je po ustre-

Ob državnem prazniku podelijo na Madžarskem vsako leto nekaj naslovov »mojster ljudske tvornosti« najboljšim strokovnjakom domače obrti. Med letošnjimi nagrajenci je tudi gospodinja Perity, ki izdeluje na lesenih statvah brisače in prte z ljudskimi ornamentami.

Cilj: presaianje organov

POSKUS S TEHNIČNIM OZADJEM, POMAGATI ČLOVEKU

Laboratorij za presaianje organov in tkiva pri moskovskem inštitutu za prvo pomoč »Sklifovski« je postal neke vrste »poskusna tovarna« za presaianje organov. V njej vidi obiskovalec neke eksperimentalne živali z dvema srcema, s tujimi pljuči in ledvicami, temveč tudi živali s po dvema glavama in več kot štirimi nogami. Raziskovalna dejavnost pod vodstvom Demihova pa je tudi že praktičnega pomena.

Skupno s dvema nemškima znanstvenikoma je Demihov že pred dobrim letom vcepil pasjo glavo na organizem drugega psa, ki je potem nekaj časa živel. Znanstveniki so medtem dražili pasje možgane, da bi ugotovili reakcije presajene glave. Reakcija je naraščala vzporedno z dražljaji. Ker živčni sistem presajene glave ne more biti povezan z gostiteljskim organizmom, so se dražljaji torej prenašali po drugi poti. Pri tem poskusu so znanstveniki izoblikovali hipotezo o vlogi centralnega živčnega sistema in o urejanju poglavitnih življenjskih procesov. Po njihovem mnenju bi bilo mogoče z ugotovitvami teh raziskav pojasniti nekatere bolezni, na primer božast.

Demihov in Suljak sta kraviji jezik položila v posodo, potem pa sta ga s umetnih krvnih žil povezala z živim organizmom druge krave. Kmalu po operaciji se je začel jezik v posodi premikati. Gibal se je 40 minut, znanstvenika pa sta medtem proučevala

la biološke lastnosti povzročiteljev nekaterih kužnih in virusnih bolezni, ker je bilo tak jezik mogoče okužiti, ne da bi s tem škodovala kravi, hkrati pa sta na njem preizkušala različna zdravila. Tako odrezan, vendar umetno oživen organ je bil neke vrste »živ laboratorij«, ki bi ga po njunem mnenju lahko uspešno uporabljali pri proučevanju virusnih bolezni, med kakršne sodita na primer otroška paraliza in gripa.

Ti zelo čudni in grozljivi poskusi so — tako pravijo raziskovalci — del njihovih raziskav s končnim ciljem, omogočiti uspešno presaianje različnih človeških organov v primeri hudih poškodb ali bolezni. Seveda je ta cilj še zelo daleč in bo morala znanost vložiti še mnogo raziskovalnega dela.

Belezen zaradi drevja

Neka Angležinja ima doslej nepojasnjeno bolezen, ki jo na pade, brž ko kje v bližini zasumi drevje. Živčna postane kar naprej govori, da se ji bo nekaj zgodilo. Ko je njen mož kupil podeželsko hišico, je na občni takoj vložil prošnjo, da bi smel podreti nekaj dreves v bližini. Prošnjo so mu odrekli. Ker pa je žena zaradi šumenja dreves dobivala živčne napade, je mož brez dovoljenja podrl tista drevesa. Občina je tožila, vendar ga je sodišče opustilo, potem ko je predložil zdravniško spričevalo, da njegova žena ne prenese šumenja dreves.

nem pregledu ugotovila: »Zusatzika je zagotovo njuna hči.«

Doslej so sodni strokovnjaki odgovarjali na vprašanja o sorodnikih (na primer o očetovstvu itd.) v glavnem takole: »Sorodstvo je verjetno. Možno. Le malo verjetno. Izključeno.« Profesor Oekrös, predstojnik inštituta za sodno medicino pri budimpeštanski univerzi, je imel zadnjo besedo o sorodstveni zvezi med glavnimi osebami gornje zgodbe. Odločitev je utemeljil s pregledom prstnih odtisov po svoji metodi.

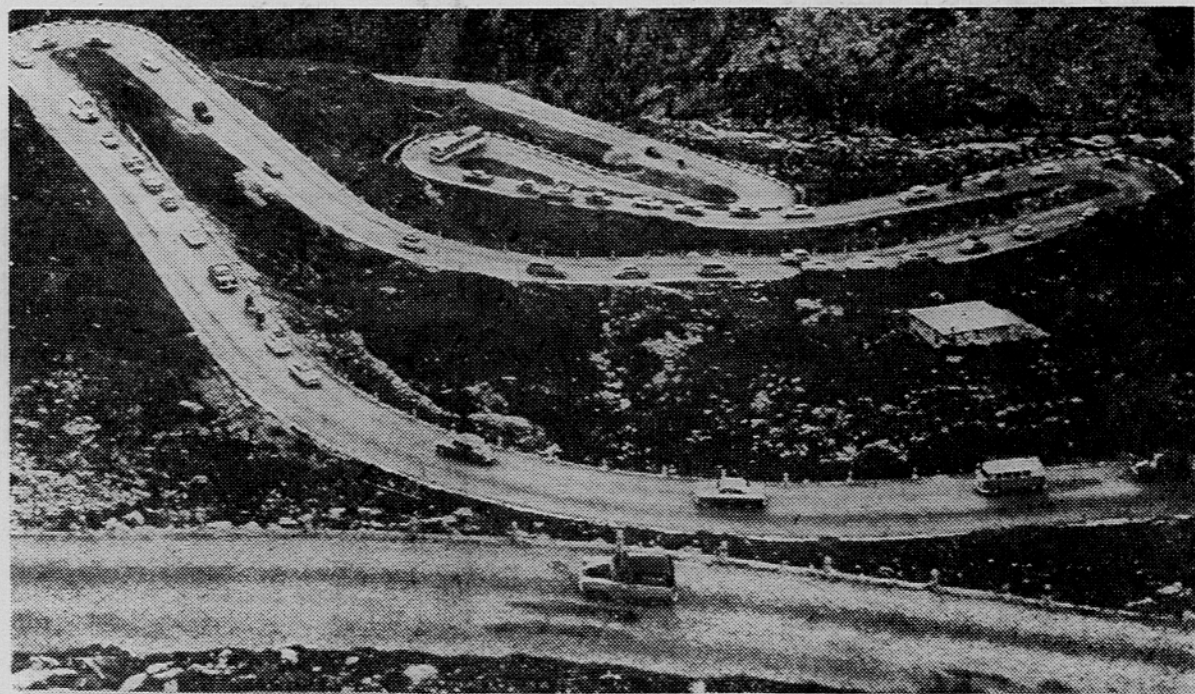
Spoznavanje po prstnih odtisih je zelo stara reč, saj vemo, da so daktiloskopijo poznali že Babilonci, Kitajci in Japonci ter mnogi indijski rodovi; v davnih časih so nosili s seboj raznovrstne osebne izkaznice: prstne odtise v kasne, je žgani glinasti ploščici.

Dva popolnoma enaka prstna odtisa nista mogoča, na vsakem prstu je vsaj trideset različnih kožnih črt z različno oblikovanimi krogi, vrtinci in lokci v nešteto kombinacijah. Znanost je izoblikovala pravila, policija uporablja prstne odtise za spoznavanje oseb, še leta 1923 pa je norveški raziskovalec Bonnevie prvi skušal ugotoviti možnosti za določanje sorodstva po prstih.

Enajst let je profesor Oekrös proučeval podrobnosti v zvezi s sledovi matere in očeta v otroških prstnih odtisih, med raziskavami se je njegova zbirka na diaprojektivih povzpela v svetovnem merilu na prvo mesto. Potoval je, za-

Nizozemski zlatniki

Prvič po letu 1940 so na Nizozemskem spet v obtoku zlatniki. Izdelala jih je državna kovnica za banko Twentsche, ki jih tudi prodaja po 27,5 nizozemskega guldinarja. Zlatniki nimajo določene nominalne vrednosti in niso zakonito plačilno sredstvo. Zanje se zanimajo zlasti zbiratelji.

Vrsto stoletij je bil prelaz St. Gotthard edina prometna zveza med Švico in Lombardijo. Pred 80 leti se mu je pridružil predor za dvotirno železnico (dolga je skoraj 15 km), zdaj pa Švicarji spričo naraščajočega cestnega prometa in konkurence izboljšanih prelazov drugod — posledice bi se poznale zlasti v turizmu — razpravljajo o modernizaciji te prometne zveze. Pravzaprav obravnavajo le vrstni red posameznih del, ki so zanje že pripravljene načrti, in sicer za drugi dvotirni železniški predor, za dva cestna predora, katerih eden bi se v notranjosti pogorja cepil na dvoje, ter za vse leto prevozno cesto čez prelaz, kar bo zahtevno tehnično delo, če upoštevamo, da je St. Gotthard visok nad 2300 m. Posnetek kaže dopoldanski avtomobilski promet na serpentinah pod prelazom v turistični sezoni.

»Saj lahko plačate ko boste odhajali,« je rekel vratar.

»Prav,« je rekel Gerald. »Zdaj grem v sobo. Ključ gospoda Slaughterja pa naj ostane tu. Ne vem, ali bom v svoji sobi, ko pride, in ne bi rad, da bi se iskala.«

»Seveda! Lahko ste brez skrbi.«

Nosač, ki je hkrati vozil dvigalo, ga je odpeljal v peto nadstropje in pokazal sobo.

»Ce sem prav razumel, ste rezervirali obe sobi. Tule vrata peljejo skozi kopalnico v sosednjo sobo, kopalnica pa se da zakleniti na obe strani.«

Gerald se mu je zahvalil in mu dal dolar. »Hvala! Za zdaj ne potrebujem drugega. Ali imate morda v sobah pisarni papir in ovitke?«

»Tamle so, v pisalni mizi. Ali bi želeli, da pridem čez nekaj časa po pisma in jih nesem na pošto?«

»Ne, hvala lepa,« ga je odslužil Gerald.

Počakal je, da je bil sam, nato pa je pregledal obe sobi. Okna so bila stalno zaprta, ker je imel hotel umetno klimo, ter zagrnjena z debelimi zavesami. Sobi nista bili veliki, pa tudi ne premajhni.

Kopalnica je bila preurejena iz bivše sobe in je bila razmeroma velika. Vrata, ki so peljala iz kopalnice v obe sobi, so se dala zakleniti od znotraj. Gerald je šel v sobo 510, ki je bila rezervirana za Slaughterja. Prižgal je radio in ga naravnal orej glasno. Potem se je vrnil v svojo sobo in zaprl vrata za seboj.

Razgledal se je in si zadovoljno priklimal. Glasbe sploh ni bilo slišati.

»Odlično,« je rekel na glas. »Se streljanje bi se komaj slišalo iz ene sobe v drugo.«

Odprl je kovček, vzal ven aktovko in torbo ter oboje odnesel v sobo 510. Oboje je spravil v spodnji predal omare. Potem se je spet vrnil v svojo sobo. Usel se je za pisalo mizo, poiskal pisarni papir in začel pisati.

Naslednje pol ure je bil hudo zaposlen z obema pismoma. Nato je napisal naslova ter zalepil kuverti. Vtaknil ju je v žep in šel. Za poštni nabiralnik v hotelski veži se še zmenil ni. Vzel je taksi in se odpeljal na pošto blizu železniške postaje. Obe pismi je oddal priporočeno.

Nato se je vrnil v hotel, kjer si je v hotelski trafiki kupil popoldanske časopise in nekaj revij. Imel je nekaj časa odveč.

Preden je šel v svojo sobo, je naročil, naj mu prinesejo pičajo.

»Dvojni whiskey s sodo,« je rekel. »Ne, dva dvojni whiskeyja s sodo!«

Zakaj se ne bi nekoliko oddahnil? Cez nekaj ur bo vsega konec. Cez nekaj ur bo bogat, ves svet bo pred njim, ali pa bo v ječi. Možno je seveda tudi, da bo preprosto mrtev.

Ko je o tem premišljeval, se je nasmehnil. Če drugega ne, vsaj dolgočas mu ne bo več. Ob pol sedmih je spet pogledal na uro. Vstal je, skrbno zložil časopis, oblekel suknjič, stopil k vratom in se ponovno prepračil, ali so zaklenjeni.

Se enkrat si je ogledal sobo, ali je vse v redu, potem pa je odprl vrata v kopalnico. Med sobo 508 in kopalnico je vrata le zaprl, ne da bi jih zaklenil. Ko je bil v sobi 510, je vrata v kopalnico skrbno zaklenil. Mikalo ga je, da bi si še enkrat ogledal drugulje, pa se je premagal. Ni bilo časa.

Gerald je vzdihnil in stopil k vratom. Ko je odšel, je pritisnil na gumb na ključavnicu, tako da so stala vrata na hodnik odklenjena.

Ko je prišel v vežo, je zadovoljen opazil, da je bil v recepciji že nočni vratar. Stopil je k njemu in mu dal ključ sobe 508.

»Jaz sem Gerald Hanna,« mu je rekel. »Pričakujem telefonski poziv. Ali bi sporočili, prosim, da se vrnem ob pol osmih?«

Vratar je priklimal. »Seveda!«

Telefonske govornice so bile v pritličju. Ko je stal v govornici, je bil vesel, da vratar ni mogel videti vanje.

Vrgel je kovanec v aparat in ni se mogel premagati: streslo ga je. Vse je bilo odvisno od tega razgovora. Če nikogar ne bi bilo tam...

Telefon je pozvonil dvakrat, ko se je na drugi strani zice nekdo »glasil. Vprašal je kdo kliče.

»Moje ime ni važno,« je rekel Hanna in zahteval, naj pokličejo nekoga k telefonu. »Osebná zadeva je. Je pa zelo važno.«

»Zal mi je, toda moram vedeti, kod kličete. Ne morem kar tako motiti, ne da bi...«

»Gre za Geralda Hanna in za rop v Gordonovi in Frostovi draguljarni,« je rekel Gerald. »Poklical bom spet natanko čez petnajst minut.«

Odložil je slušalko. Ni hotel tvegati, da bi odkrili od kod kliče.

To je bilo verjetno najdaljših petnajst minut v Geraldovem življenju.

Drugič je poklical z drugega kraja. Prosil je, naj pokličejo nekoga potem pa rekel: »Če ne bo pri telefonu v eni minuti, bom odložil slušalko.«

Ni mu bilo treba čakati niti toliko. Glas je takoj spoznal.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						

VODORAVNO: 1. milijonsko škotsko mesto z največjimi ladje-delnicami Velike Britanije, 8. potovanje iz kraja v kraj, 9. odprta roka, 10. začetnik slovenskega skisportnega društva, 11. zahodna skupina starih Slovanov, 12. pišali na mehove, 16. kratka slovenske politične organizacije med NOB, 18. žensko ime, 20. italijanski romanopisec (»Zoročena«), 22. izdelovalec domačega obuvala. NAVPIČNO: 1. nelep, 2. ilegalno ime Iva Ribarja, 3. tuje moško ime, 4. ženska oseba iz Mascagnijeve, »Cavallerie rusticane«, 5. različna soglasnika, 6. del voza, 7. ameriški karakterni filmski igralec (Clifton), 12. norec, blaznež, 13. sodobni slovenski skladatelj (Matija), 15. ime italijanske filmske igralke Magnani, 17. kratka svetovna organizacija za prehrano in kmetijstvo, 19. gorovje v Sahari (Ashen), 21. začetnici slovenskega slikarja in kiparja (1903–1918).

Pri nedeljski nagradni zema-henjski kombinaciji morata biti prvi in drugi lik zame-njama

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

SOVJETSKO-AMERIŠKI ODNOSI

Obetajoča mnenja in upi

Izmenjava delegacij med ZDA in ZSSR v minulemu letu je bila važen činitelj za zboljšanje razumevanja med obema ljudstvom

Moskva, 25. dec. (Tanjug). Sovjetska agencija TASS je objavila pregled svojega dopisnika iz New Yorka o sovjetko-ameriških odnosih v letu 1960. V pregledu je rečeno: »Ameriško ljudstvo iskreno teži po miru in ureditvi neurejenih vprašanj s Sovjetsko zvezo in če bo nova ameriška vlada sklenila ubrati bolj realistično smer, se bo nedvomno lahko naslonila na močno podporo ameriškega ljudstva.«

V pregledu je rečeno, da so se sovjetko-ameriški odnosi letos poslabšali, da pa je slika svetlejša, če se spustimo s hladnih višin ameriške visoke politike. Nenehna izmenjava delegacij med ZDA in Sovjetsko zvezo — pravi dopisnik TASS iz New Yorka — je bila važen činitelj za zboljšanje medsebojnega razumevanja med obema ljudstvom. Letos so obiskale ZDA delegacije sovjetskih železničarjev, strokovnjakov za promet, letalstvo, gradbeništvo in kmetijstvo. V ZDA se je mudila tudi vrsta sovjetskih fizikov-atomistov, medicinskih strokovnjakov in pisateljev, medtem ko so podobne delegacije ZDA obiskale Sovjetsko zvezo. Pregled poudarja dva važna dogodka v sovjetko-ameriških odnosih v tem letu: potovanje ameriške sindikalne delegacije v Sovjetsko zvezo — prvo po mnogih letih — ter nedavno konferenco sovjetskih in ameriških javnih delavcev v New Hampshiru.

Pregled posebej poudarja,

da je ministrski predsednik Hruščev, ko je čestital senatorju Kennedyju ob izvolitvi za predsednika ZDA, izrazil upanje, da bodo v času Kennedyjevega predsednikovanja odnosi med obema državama prišli na tisti tir, na katerem so bili za časa Franklina Roosevelta. Sovjetski premier je poudaril, da bi to ustrezalo bistvenim koristim ne samo ljudstva ZDA in Sovjetske zveze, ampak tudi vsega človeštva, ki želi, da bi bila odvrnjena nevarnost nove vojne. Na koncu pregleda je rečeno, da je sam novi predsednik Kennedy ob neki priložnosti izjavil, da je mirna izgraditev sovjetko-ameriških nesoglasij največja želja ameriškega ljudstva.

Macmillan pripravlja konferenco zahodnih šefov vlad

London, 25. dec. (AFP). Kakor piše današnji konservativni »Sunday Express«, pripravlja predsednik britanske vlade Macmillan konferenco vlad zahodnih držav, ki bi bila posvečena obravnavanju gospodarskih problemov. Na konferenci, ki bi bila sklicana potem, ko bo novi ameriški predsednik Kennedy prevzel dolžnost, naj bi se zahodne države, kakor piše »Sunday Express«, zoperstavile »gospodarski ofenzivi vzhodnoevropskih držav v nerazvitih deželah Južne Amerike, Afrike in Daljnega vzhoda. Poleg tega sodi tudi, da bo britanski premier skušal doseči povečanje zahodnonemških in italijanskih investicij v nerazvitih deželah.

Prepoved jedrskih poskusov

nudi največje možnosti za sporazum med Moskvo in Washingtonom

Washington, 25. dec. Vprašanje prepovedi poskusov z jedrskim orožjem nudi največje možnosti za sporazum med Moskvo in Washingtonom, poudarja agencija Associated Press, ko omenja bodočo politiko nove izvoljene predsednika ZDA Kennedyja glede razorožitve.

Zenevski razgovori o prepovedi jedrskih poskusov se bodo nadaljevali 7. februarja, samo 18 dni potem, ko bo novi ameriški predsednik prevzel dolžnost. Zato se bo, kakor naglašajo, nova ameriška administracija znašla pred zelo resnimi — mednarodnimi vprašanji. Agencija omenja izjavo Kennedyja med volilno kampanjo, da gleda pozitivno na prizadevanja, da bi prišlo s Sovjetsko zvezo do sporazuma, ki bi prepovedal poskuse z jedrskim orožjem.

Ne glede na to, kar je Kennedy rekel v volilni kampanji, pa se tukajšnji funkcionarji strinjajo v tem, da bo prva naloga predsednika ZDA proučiti vse informacije, ki jih bo dobil predsednik in prisluhni glediščem novega šefa State Departmenta in drugih visokih osebnosti nove administracije. Kar zadeva ta gledišča, Associated Press navaja mnenja v State Departmentu, ki naglašajo, da morajo ZDA nadaljevati poskuse za dosego sporazuma s Sovjetsko zvezo. Pristajajo težišča pravijo, da je prišel skrajni čas za razorožitev. To

PO TROJNEM SESTANKU V CONAKRYJU

Unija Gane, Gvineje in Malija

Predsedniki Kwame Nkrumah, Sekou Toure in Modibo Keita so se dogovorili o skupni gospodarski in finančni politiki treh afriških držav

CONAKRY, 25. dec. (Reuter). V Conakryju so izdali uradno sporočilo o ustanovitvi unije treh držav zahodne Afrike — Gane, Gvineje in Malija. Sporočilo so podpisali predsedniki Kwame Nkrumah (Gana), Sekou Toure (Gvineja) in Modibo Keita (Mali).

V uradnem sporočilu o ustanovitvi nove unije je govora o dveh posebnih odborih, katerih naloga bo proučiti praktične ukrepe za dosego dveh ciljev — skupne gospodarske in finančne politike. Unija bo imela tudi skupna diplomatska

predstavnstva v tujini.

Predsedniki so se sporazumeli o skupnih sestankih vsake tri mesece — dvakrat v Akri (Gana) in po enkrat v Conakryju (Gvineja) in Bamakou (Mali).

Predsedniki Gane, Gvineje in Malija so obsojili grupiranje afriških držav na podlagi jezika kolonialnih sil. Nadalje so izrazili obžalovanje zaradi stališča šefov nekaterih afriških držav, ki ustvarjajo nevarnost za afriško enotnost in krepijo neokolonializem. Prav tako so izrazili obžalovanje zaradi neizpolnjevanja sklepov Varnostnega sveta o Kongu. Republika Mali se je pridružil deklaraciji, ki sta jo že prej objavili Gana in Gvineja. Šefi treh držav so sklenili udeležiti se konference o Kongu, ki bo v Maroku.

Gana, Gvineja in Mali so bile že sedaj vezane s posebnimi sporazumi. Obstajala je tudi unija med Gano in Gvinejo.

sporazum o ustanovitvi skupnega parlamenta med Gano in Malijem, Gvineja in Mali pa sta izmenjala stalne predstavnike v rangu ministrov.

Gana je postala samostojna 6. marca 1957, za republiko pa se je proglasila 1. julija istega leta. Gvineja je razglasila neodvisnost oktobra 1958, potem ko je sklenila izstopiti iz Francoske skupnosti. Republika Mali, prej Francoski Sudan, je bila skupaj s Senegaljo v Federaciji Mali, avgusta letos pa je Senegalija zapustila federacijo in je bivši Francoski Sudan prevzel ime Republike Mali.

Gana, Gvineja in Mali imata skupaj okoli 10 milijonov

Sekou Toure

prebivalcev. Mali in Gvineja imata skupno mejo, obe pa sta ločeni od Gane z Gornjo Volto in Slonokoščeno obalo.

Državna posestva v Indiji

naj bi prispevala k povečanju kmetijske proizvodnje in vplivala na razvoj združništva

New Delhi, 25. dec. (Tanjug). Osrednja indijska vlada je sprejela sklep, da bo v vsaki državi ustanovljena nekaj državnih kmetijskih posestev, ki bodo pod nadzorstvom ministristva za kmetijstvo osrednje vlade. Minister za kmetijstvo dr. Pundžab Rao Dežmuk je izjavil, da je sovjetska vlada izrazila pripravljenost pomagati pri tem.

Ko je govoril o teh državnih posestvih, je minister Dežmuk rekel, da bi vsako posestvo merilo 10 do 15.000 juter in da bi se pri obdelovanju posluževali sodobnih sredstev in znanstvenih metod. Državna kmetijska posestva naj bi prispevala ne le k povečanju kmetijske proizvodnje, temveč naj bi vplivala tudi na razvoj združništva v indijski vasi. Zdaj je v vsej Indiji samo nekaj sto zadrug raznih tipov za skupno obdelavo zemlje.

V prvi polovici januarja bo v Kalkuti velik kmetijski sejem, na katerem bo sodelovala tudi Sovjetska zveza. Na sejmu bodo razstavljeni številni kmetijski stroji iz ZSSR, ki jih bodo potem odkupili in izročili državnim kmetijskim posestvom.

Delhi, 25. dec. (Tanjug). Minister za kmetijstvo in prehrano centralne indijske vlade S. K. Patil je izjavil, da bo letošnja kmetijska proizvodnja v Indiji dosegla rekordno kme-

tijsko proizvodnjo iz leta 1958, ko so v Indiji pridelali 75 milijonov ton žita. Zaradi neugodnega vremena so lani pridelali znatno manj žita in ga je morala Indija veliko uvoziti.

Minister Patil je dejal, da je bil letošnji pridelek riža in nekaterih drugih kultur zelo dober, tako tudi sladkornega trsa, oljnic in podobno.

TELEGRAMI

BUDIMPEŠTA. — Kakor poroča madžarski tisk, je bil v Kairu podpisan sporazum med Madžarsko in Združenim arabskim republiko o razširitvi gospodarskega sodelovanja med obema državama.

WASHINGTON. — Ameriški sklad za razvoj je odobril Pakistanu posojilo 2,3 milijona dolarjev, ki ga bodo uporabili za namakalne naprave v vzhodnem Pakistanu.

TOKIO. — Japonsko trgovsko ministrstvo je sporočilo, da sta bili obdoreni pogodbi za uvoz kmetijskih in mineralnih proizvodov iz LR Kitajske v skupni vrednosti okoli 100.000 funtov šterlingov.

NIKOSIJA. — Ciprska vlada je večer objavila odlok, ki prepoveduje nošenje strelnega orožja na Cipru. Dovoljena je le nošnja lovskih pušk.

AMAN. — Kralj Saudske Arabije je izjavil, da bo zunanja politika njegove vlade temeljila na »popolni nevtralnosti«. Glede spora z Veliko Britanijo o suverenosti nad oazo Buraimi je rečeno, da vlada pričakuje od Združenih na-

rodov, da se bodo zavzeli za rešitev tega spora po mirni poti.

ALMA ATA. — Avtomobilska cesta, ki veže prestolnice treh republik Sovjetske zveze — Alma Ato (Kazahstan), Frunze (Kirgizija) in Taškent (Uzbekistan), je bila izročena prometu. Cesta je dolga 830 kilometrov in odpira na zahodu pot v Afganistan, na vzhodu pa v LR Kitajsko.

DZAKARTA. — Izmed skupaj 24 ladij, ki jih je Indonezija naročila na Poljskem, jih je 9 že pristalo v indonezijske vode. Njih tonaza se giblje od 300 do 4500 ton. Indonezijske pomorske patrulje so zadržale 29 oseb z neke formske ladje, ki so je zajele severno od Moluskih otokov.

LONDON. — Britanska reaktivno potniško letalo »Boeing 707« se je ob pristanku na londonsko letališče ponesrečilo. Letalo se ni ustavilo na stezi, pač pa je drvelo naprej na blaten teren. Pri tem se je zlomilo krilo in dolnji del trupa, vendar ni bilo izmed 55 potnikov in 12 članov posadke ni bil poškodovan.

SEUL. — Požar, ki je izbruhnil v mestu Busan, je uničil 203 trgovine. Skoda cenilo na 100.000 funtov.

TEHERAN. — Okoli 70 rudarjev je bilo zasutih ob eksploziji v nekem premogovniku 60 km severovzhodno od Teherana. Pri nesreči je izgubilo življenje 37 rudarjev. Reševalci skušajo priti do kraja, kjer so zasuti rudarji.

MADRAS. — Celionski veleposlanik v Moskvi je izjavil, da je Sovjetska zveza odobrila Celionu kredit 140 milijonov rubljev za finansiranje nekaterih objektov, predvidenih v 10-letnem planom gospodarskega razvoja dežele.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

- Str. 2 — Ne misli in vidi, pač pa kolektiv
- Str. 3 — Zakaj mimo proizvajalcev?
- Str. 4 — Obisk pri vrhunskih smučarjih
- Str. 5 — Kegljanje, košarka

VREME

Stanje: Področje nizkega zračnega pritiska z jedrom nad južnim Jadransko morje nad naše kraje vzhodne zračne tokove. Hladen zrak v višini zajema vso Srednjo Evropo, Balkan in Sredozemlje. Napoved: Ponoči deloma jasno, podnevi zmerno oblačno vreme. Zjutraj po kotlinah megla in nizka oblačnost. Temperatura: ponoči med -5 in -1, na Gorenjskem do -9, v Primorju 3. Čez dan malo nad 0, v Primorju 7.

V soboto je bil v Beogradu skupni plenar Centralnega odbora Zveze borcev in Centralnega odbora Zveze vojaških vojn invalidov, posvečen stroko vnuemu izobraževanju, šolanju in zaposlovanju borcev in invalidov. Na sliki: pogled v dvorano med sejo; spredaj podpredsednik Zveznega Izvršnega sveta Edvard Kardelj in Rodoljub Čolaković

Karamanlis o grškem gospodarstvu

Atene, 25. dec. (Tanjug). Grški premier Karamanlis je izjavil, da bo država prihodnje leto vložila v gospodarsko izgradnjo dežele 5 milijard drahem, kar je za 25 odst. več od letošnjih proračunskih investicij. Karamanlis je rekel, da je bilo v Grčiji zadnjih 5 let zabeleženo pomembno povečanje narodnega dohodka, ki naj bi letos dosegel višino 80 milijard drahem. O življenjskih stroških v Grčiji, ki so v preteklem letu narasli za okoli 11 odst., je grški premier izrazil mnenje, da je zvišanje cen manjše kakor v drugih gospodarsko bolj razvitih zahodnih deželah.

V Gvatemali nadalje vre

kljub drastičnim ukrepom generala Ydigorasa

Havana, 25. dec. (Tanjug). Bivši predsednik Gvatemale Jacobo Arbenz je izjavil novinarjem, da ni daleč čas, ko bo njegova domovina osvobodena diktature in gospostva tujega monopola.

Ob tej priložnosti se je bivši predsednik te srednjeameriške republike vzdrl določenejših izjav o sedanjem vrenju v Gvatemali, vendar je odločno poudaril, da »umetno vsiljeni režim generala Ydigorasa ne more dolgo trajati«.

Jacobo Arbenz, katerega vlada je bila žrtev vojaške intervencije leta 1954, živi v Havani od julija lani na čelu politične emigracije kot gost vlade Fidela Castra. Svoje prve intervjuje je dal kubanskim in mehiškim novinarjem po nedavni zaroti v Gvatemali, ki je resno omajala moč in prestiž vladavine generala Ydigorasa.

Po poročilih, ki prihajajo v Havano, nadaljuje general Ydigoras z drastičnimi ukrepi proti prebivalstvu petih pokrajin Gvatemale, kjer je sredi novembra prišlo do vstaje. Po zamenjavi ministrov za vojsko in policijo je zakon o obsejdanem stanju ostal v veljavi v teh petih pokra-

PO INCIDENTU Z »MARTINOM KRPANOM« V SREDOZEMLJU

Nasilie francoske mornarice

Izjava kapitana ladje Josipa Kosa dopisniku »Tanjuga« v Tuniziji

TUNIS, 25. dec. (Tanjug). Ladja Splošne plošbe »Martin Krpan« je priplula danes v tunizjsko luko Sfax, potem ko jo je francoska vojna mornarica več dni zadržala in nasilno odpeljala z določenimi pti.

Ko so kapitana Josipa Kosa vprašali za okolnosti, v katerih je bila ladja odpeljana v alžirsko luko, je dopisniku Tanjuga izjavil, da je bila ladja 17. decembra na 37. stopinji in 6 minut severne širine ter 11. stopinji in 31 minut vzhodne dolžine, to je 22 morskih

mil od tunizjskega rta Bone. Ko je plula proti tuniški luki, je ladjo rano zjutraj prestregel francoski rušilec, ki je izstrelil tri rafale iz težkega mitraljeza, in sicer prvokrat dva, nato pa enega, ter zahteval, naj se ladja ustavi. S francoske ladje se je v gumijastem čolnu pripeljala sedem oboroženih mornarjev z oficirjem na čelu. S seboj so imeli radijsko postajo. Od kapitana jugoslovanske ladje niso zahtevali nobenega pojasnila niti niso preiskali tovora ali gledali dokumente, temveč takoj ukazali, naj ladja odpluje v alžirsko luko Bone.

V ponedeljek, 19. decembra, okoli dveh zjutraj je »Martin Krpan« v spremstvu manjše vojaške enote priplul v luko Bone, kjer so pristop na ladjo preprečili z bodečo žico, posadki pa prepovedali stopiti na kopno. Kapitan je od francoskih oblasti zahteval, naj mu dovolijo telegrafski stik z jugoslovanskim veleposlaništvom v Parizu, kar so na najboljši grob način zavrnili. Potem ko so izkrcali 52 ton tovora, je kapitan in prvega oficirja zaslislal komisar državne varnosti.

Policija in cariniki so se po izkrcanju tovora nekajkrat podrobno pregledali ladjo. Kapitanu in posadki so šele 22. decembra sporočili, da so svobodni in da lahko zapuste luko Bone. Se prej pa so luške in carinske oblasti zahtevale od kapitana, naj podpiše izjavo, da se je »Martin Krpan« zaradi neurja prostovoljno umaknil v пристanišče Bone, kar je kapitan odločno zavrnil. Francoske oblasti niso hotele podpisati nobenega dokumenta o zadrževanju ali izkrcavanju

2060 zabojev z materialom, ki je bil namenjen tunizizskemu obrambnemu ministrstvu.

Potem ko bi izkrcal les in natovoril sol v Sfaxu, bo »Martin Krpan« v sredo zjutraj odplul v Jugoslavijo.

Aretirani Kasavubujevi funkcionarji

Leopoldville, 25. dec. (Tanjug). Legalni kongoski vlad v Stanleyvillu in poveljniku nacionalne kongoske armade generalu Lunduli zvesti vojakovi so v Bukavu aretirali predsednika vlade pokrajine Kivu Murhija, dva člana njegovega kabineta in poveljnika mestne garnizije majorja Singoja. Kakor navajajo, je v tej operaciji sodelovalo okoli 50 vojakov. Pripadniki lokalne garnizije niso ničesar storili, da bi preprečili aretacijo.

Vsi aretirani so Kasavubujevi pristaji. Vojaki in oficirji, ki so jih prišli, jih zdaj vodijo v Stanleyville.

Po obisku v Ekvatorialni pokrajini je Kasavubu napovedal, da bo v kratkem prišel v Bukavu. Zdaj pa kaže, da se bo moral odpovedati temu obisku, ker so njemu vdane pokrajinske funkcionarje odpeljali.

CK KP ZSSR se bo sestal 10. januarja

Moskva, 25. dec. TASS poroča, da se bo Centralni komite Komunistične partije ZSSR sestal 10. januarja v Moskvi.

ATENE. — Patriarh ruske pravoslavne cerkve Aleksej bo danes prisel v Atene, kjer se bo sestal z najvišjimi predstavniki grške pravoslavne cerkve. To je prvi nastop cerkvenih dostojanstvenikov Sovjetske zveze in Grčije.

NEW YORK. — V prvih 30 urah božičnih praznikov je v Združenih državah Amerike v raznih nrečah izgubilo življenje 23 ljudi, med njimi 180 pri prometnih nesrečah.

Tako je na treningu v Planici skalal lanski mladinski srednjeevropski prvak Oto Giacomelli

(Foto: S. Busić)